

DRAUGAS

PERIODICALS
May 5,
Vol. LXXXVIII

THE LITHUANIAN WORLD-WIDE DAILY
PENKTADIENIS - FRIDAY, GEGUŽES - MAY 5, 2000

NEWSPAPER - DO NOT DELAY - Date Mailed 05/04/00
UŽSIENIO LIETUVIŲ DIENRAŠTIS
4545 WEST 63rd STREET • CHICAGO, ILLINOIS 60629
TEL: 773-585-9500 • FAX: 773-585-8284 • DRAUGAS@EARTHLINK.NET

Nr.89
Kaina 50 c.

Naūjoji sąjunga atsiriboją nuo kairiųjų ir A. Brazausko

Vilnius, gegužės 4 d. (BNS) — Naujoji sąjunga (NS, social-liberalai) santūriai, tačiau tvirtai atsiriboją nuo kademencijų baigusio prezidento Algirdo Brazausko pasiūlymo suburti didelį kairiųjų sparną, dar kartą pareiškęs, kad jį yra centro kairės partija.

Be to, NS gana netikėtai kritikavo ir patį A. Brazausko sprendimą vėl aktyviai reikštis politikoje. „Kiekvienas politikas gali išeiti ir vėl sugrįžti į 'didžiąją politiką' kada panorės. A. Brazauskas sugrįžimui pasirinko besiformuojančią LDDP ir LSDP koaliciją. NS mano, jog prezidentas A. Brazauskas išlieka ištikimas abejotinai 'kairės-dešinės' politinei švytuoklei“, teigiama socialliberalų pareiškime.

Anot NS pareiškimo, A. Brazauskas „taikliai teigia, jog konservatorių valdymas atnešė Lietuvai nelaimę“. Tačiau, kaip rašoma dokumente, „tenka pastebėti, jog šali jau valdė ir kairieji, ir dešinieji, tačiau abi pusės konstruktyvaus valdymo neatnešė. Todėl labai abejotina, jog vien kairiosios jėgos ir yra ta ypatinga pagalba šaliai šiuo metu“.

Dokumente teigiama, kad „šiandien kaip atsvara dešiniams iškilo stiprios centro jėgos“.

Mirė New Yorko kardinolas John O'Connor

New York, gegužės 4 d. (Reuters) — Trečiądienį žemiškąją kelionę taikiai baigė Katalikų Bažnyčios New Yorko vyskupijos dvasinis vadovas, 80-metis kardinolas John O'Connor.

Aukšto rango konservatyvių pažiūrų religinis vadovas nepasveiko po praėjusį rugpjūtį atliktos operacijos, kurios metu jam buvo pašalintas smegenų auglys. Anksčiau populiarumu varžėsis su politikais ir kitais įtakingaisiais asmenimis, J. O'Connor po operacijos retai pasirodydavo viešumoje.

Kard. John O'Connor

Kardinolas, kuris, draugų nuomone, sugebėjo patraukti prieitiki Bažnyčios socialinį mokymą, mirė sustojęs širdžiai, apsuptas draugų ir giminių, pranešė vyskupijos atstovas spaudai. Likus kelioms valandoms iki kard. J. O'Connor mirties (8 val. vak.) Šv. Patriko katedroje Manhetene daugybė maldininkų meldėsi už kardinolą — nenulstamą švietėją ir vargstančių bei skurstančių užtėrėją.

Kardinolui mirus, jo pagerbti netrukus atvyko politikai, draugai ir Bažnyčios vadovai. JAV prezidentas Bill Clinton gyrė kardinolą ilgąmetę dvasinę tarnybą ir sako, kad jo drąsa ir tvirtas tikėjimas kovojant su mirtina liga gali būti visus įkvėpiančias pavyzdys.

Išliekame centro kairės partiją, tokia, kokia buvome iš pat pradžių, ir toliau pasisaikome už trinarę šalies politinę sistemą“, pareiškime cituojamas socialliberalų vadas Artūras Paulauskas.

Per prezidento rinkimus 1998 metais A. Brazauskas faktiškai buvo paskelbęs A. Paulauską savo įpėdiniu, paraginęs piliečius balsuoti už jį. Rinkimus labai nedidele persvara laimėjo Valdas Adamkus.

Centro sąjunga atsiriboją nuo kairiųjų koalicijos

Vilnius, gegužės 4 d. (BNS) — Centro sąjunga (CS) pareiškė neturinti jokių sąsajų su prezidento Algirdo Brazausko, LDDP ir Socialdemokratų partijų ideja suburti didžiąją rinkimų koaliciją.

„CS pareiškia, kad LDDP ir socialdemokratų atstovų samprotavimai apie galimą CS dalyvavimą kokiame nors kairiojo ar kairiųjų ir centro koalicijoje nebuvo aptariami ir koki nors prielaidų daryti šiuo klausimu nėra jokio pagrindo“, sakoma CS pirmininko Romualdo Ozolo pareiškime. Kartu jis pažymi, kad CS „palankiai žiūri į politinių partijų vienijimosi pastangas“.

Pasak dienraščio „Respublika“, centristai baigia derybas su Artūro Paulausko vadovaujama Naująja sąjunga (NS) dėl strateginio bendradarbiavimo per Seimo rinkimus spalio 8 dieną.

Kadenciją baigęs prezidentas A. Brazauskas „Lietuvos rytui“ sakė, kad Naujoji sąjunga galėtų prisijungti prie LDDP ir socialdemokratų koalicijos.

Buvęs prezidentas grįžta į „didžiąją politiką“

Vilnius, gegužės 4 d. (Elta) — Kadenciją baigęs prezidentas Algirdas Brazauskas neketina tapti „etatinium“, iš politikos amato gyvenančiu žmogumi. Taip savo statusą jis apibūdė ketvirtadienio interviu „Žinių radiui“.

Apie A. Brazausko grįžimą į politinį gyvenimą imta kalbėti po trečiądienį išplatinto pareiškimo, kuriame jis teigė nenorį būti „pasiviu įvykių stebėtoju“, išreikšė susirūpinimą dėl Lietuvos užgriuvusių bėdų ir paragino atsakingas ir kompetingas politines jėgas šlietis prie sudaromo kairiųjų bloko. Kartu A. Brazauskas pareiškė, jog iš konservatorių valdžios nėra ko tikėtis, kad Lietuvos padėtis pagerės. Jo nuomone, partijos programa negali būti valstybės valdymo programa.

„Tik koaliciniu būdu valdant valstybę ir formuojant vidaus ir užsienio politiką, galima pasiekti optimalių sprendimų“, „Žinių radiui“ sakė A. Brazauskas.

Didžiausia valdančiosios partijos politikų klaida A. Brazauskas laiko privatizavimo pobūdį, „Mazeikių naftos“ privatizavimas — klasikinis pavyzdys, kaip negalima privatizuoti“, teigė jis. Anot jo, pertvarkų darbai Lietuvoje vyksta nenaudinga valstybei kryptimi, nes jie buvo vykdomi vadovaujantis politiniais

Nuotr.: Ugniagesių paradas Vilniaus gatvėmis.

Gedimino Žilinsko (Elta) nuotr.

Lietuvos ugniagesiai paminėjo savo globėjo dieną

Vilnius, gegužės 4 d. (Elta) — Spalvingu gaisrinio automobilų paradu miestų gatvėmis, įvairiomis varžybomis, specialios technikos demonstravimu ketvirtadienį sostinės ugniagesiai pažymėjo Švento Florijono, savo globėjo, dieną.

Labiausiai pasižymėjusiems priešgaisrinės apsaugos darbuotojams buvo įteikti apdovanojimai — VRM pasižymėjimo ženklai „Už pavyzdingą tarnybą“, I laipsnio kryžiai „Artimui pagalbon“ bei I ir II laipsnio atminimo ženklai „Tevynės labui“.

Šventės metu ugniagesiai bendravo su gyventojais, išklaušė jų pageidavimus. Panašūs ugniagesių šventiniai renginiai vyko ir Kaune, Klaipėdoje, Panevėžyje, Šiauliuose.

Kaip papasakojo Priešgais-

rines apsaugos ir gelbėjimo departamento (PAGD) direktoriaus pulkininkas Kazys Zulonas, ugniagesiai dabar jau ne tik gesina gaisrus, bet ir dalyvauja naikinant radioaktyvių ir cheminių įvykių pasekmes, autoavarijas ir stichinių nelaimių padarinius.

Vien šimet ugniagesiai gesino per 3,000 gaisrų, juose ir kitose nelaimėse jie jau išgelbėjo 160 žmonių.

K. Zulonas teigė, kad daug ugniagesių komandų išlaikoma savivaldybių lėšomis ir atlieka pagrindines priešgaisrinės apsaugos tarnybų užduotis kaimo vietovėse. Taip pat PAGD atlieka svarbiausių valstybinių objektų — Ignalinos AE, AB „Mazeikių nafta“, Kruonio HAE priešgaisrinius techninius patikrinimus.

* **Ministro pirmininko potvarkiu sudaryta** darbo grupė pasiūlė baigti ambasados Kijeve pastatą statybą, kadangi dabar ji parduvas. Lietuva patirtų daugiau kaip 4 mln. litų nuostolių. Ambasada persikels į šį pastatą, bus išleista pirkejo. Prieš 5 metus įsigyto vaikų darželio pertvarkai jau panaudota apie 10 mln. litų. Daugiau kaip prieš 20 metų statytą buvusį vaikų darželį Lietuva įsigijo už 2,8 mln. litų. Dar beveik 300,000 litų kainavau projektas, pagal kurį pastatą imtasi pritaikyti ambasados reikmėms. (BNS)

Krikščionys „modernistai“ neturi nieko bendra su sektomis

Vilnius, gegužės 3 d. (BNS) — Moderniųjų krikščionių demokratų sąjungos (MKDS) pirmininkas Vytautas Bogušis kreipėsi į Generalinę prokuratūrą ir Valstybės saugumo departamentą, prašydamas ištirti teiginius apie tariamas MKDS sąsajas su religinėmis sektomis.

Praėjusį šeštadienį, kai vyko MKDS steigiamasis suvažiavimas, dienraštyje „Lietuvos aidas“ greta interviu su V. Bogušiu buvo išspausdintas skelbimas, kuriame MKDS sveikina „remėjai ir gerbėjai“ — Suvienijimo bažnyčia, Scienologijos bažnyčia, Pastarųjų dienų šventųjų Jėzaus Kristaus bažnyčia, Osho meditacijos centras „Odžas“. „Tikimės, kad prasidės mūsų dialogas bus sėkmingai tęsiamas ir

ateityje“, sakoma skelbime.

MKDS spaudos tarnybos pranešimu, V. Bogušis išsitikinęs, jog šis sveikinimas, paskelbtas daugelyje valstybių nepriimtiniomis laikomų religinių organizacijų vardu, yra politinė provokacija, kuria siekiama sumenkinti naująją politinę jėgą. „Siekdami išvengti panašius provokacijas ateityje, ypač artėjant Seimo rinkimams, prašome jus ištirti minetojo skelbimo atsiradimo aplinkybes ir asmenis, priėmusius šio provokacijos“, sakoma V. Bogušio pareiškime generaliniam prokurorui Kaziu Pednyciai ir VSD vadovui Mečiui Laurinkui.

Anot MKDS pirmininko, „tokia pobūdžio politiniai metodai peržengia civilizuotos politinės konkurencijos ribas ir

A. Butkevičius užsienyje tęsia Lietuvos pareigūnų puolimą

Vilnius, balandžio 4 d. (Elta) — Jordanijos sostinėje Amane Seimo narys Audrius Butkevičius Tarparlamentinės sąjungos Žmogaus teisių komiteto posėdyje trečiądienį pasakė 15 minučių kalbą apie jo teisinį persekiojimą Lietuvoje, rašo „Lietuvos rytas“ (05.04).

A. Butkevičius teigė Amane nepatekęs kaltinimų Seimo pirmininkui Vytautui Landsbergiui — tik motyvus, kodėl prieš jį buvo įvykdyta tai, kas baigėsi suėmimu. A. Butkevičius viešai nurodė 4 priežastis, kodėl su juo buvo susidoro-ta: pirmoji — jis buvęs kvalifikuotas kandidato į prezidentus Artūro Paulausko rinkimų kampanijos organizatorius; antroji — V. Landsbergiui buvo gerai žinoma, kad A. Butkevičius turįs pakankamai duomenų apie Seimo vadovo bendradarbiavimą su SSRS spectarnybomis; trečioji — A. Butkevičius savarankiškai gilinosi į tilto per Bražuolės upelį sprogdinimo priežastis ir tyrė savo draugo Juro Abramavičiaus nužudymą; ketvirtoji — V. Landsbergis žinojo, kad visą A. Paulausko rinkimų kampaniją finansuoja Smulkaus ir vidutinio verslo konfederacija, tampanti pakankamai didele jėga.

Kai vienas A. Butkevičiaus verslo bendrų iš JAV atvedė „Williams“, Seimo narys derė-josi ir su „Williams“, ir su Rusijos naftininkais, kurie norėjo įsigyti „Mazeikių naftos“ akcijų. A. Butkevičius mano galėjęs išgąsdinti „Williams“ šalininkus kaip rusų tarpininkas ir tuo paskatinti jį pašalinti iš derybų.

* **Prezidentas Valdas Adamkus antradienį** pasveikino Lenkijos vadovą Aleksander Kwasniewski Valstybės dienos proga. Savo ir visos lietuvių tautos vardu V. Adamkus pasveikino Lenkijos prezidentą bei visą lenkų tautą ir palinkėjo valstybei progreso, gerovės. Sveikinime V. Adamkus pasidžiaugė, kad abi tautos sieja tvirti ryšiai, stiprinantys valstybių tarpusavio santykius. (Elta)

yra pavojingi valstybės politinės sistemos stabilumui“.

Tėvynėje pasižvalgius

* **Komunistinė Kuba** gali suardyti Lietuvos planus šiemet sėkmingai baigti derybas dėl stojimo į Pasaulio prekybos organizaciją (PPO). Dienraštis „Kauno diena“ pranešė, kad prieš kelias savaites Kuba netikėtai paprašė derybų su Lietuva dėl laisvos prekybos. Nuogąstaujama, kad daug cukrašvendrių auginanti ir PPO priklausanti valstybė gali pareikalauti išskirtinių sąlygų eksportuoti savo cukrų į Lietuvą. Toks reikalavimas cukraus perteklių turinčiai Lietuvai reikštų vilčių gana greitai baigti derybas su PPO žlugimą.

* **Lietuvos lenkams** reikia atkurti lenko — Lietuvos piliečio įvaizdį, kuris sugeba naudotis laisve ir demokratija, išsaugodamas tautinę savimonę, tačiau neužmiršdamas, jog yra Lietuvos pilietis, mano Lietuvos ambasadorius Lenkijoje Antanas Valionis. Jo nuomone, didelė Lietuvos lenkų problema yra tai, kad jie nemoka lietuvių kalbos. „Lenkų jaunimas, kuris baigia Lietuvoje lenkiškas mokyklas, savo gimtąją kalbą lietuviškose aukštosiose mokyklose gali išgulti septynias specialybes, tačiau būna ir taip, jog prašo organizuoti lietuvių kalbos kursus, kadangi jos nemoka. Jauni žmonės, baigę aukštąją mokyklą Lenkijoje, užsidaro tautiniame anklave ir nenoriai dalyvauja Lietuvos valstybingumo kūrime“, sakė A. Valionis Lenkijos kultūros mės-raščiui „Salon polski“. (BNS)

* **Kauno medicinos universiteto klinikų medikai** vos suspėjo išgelbėti dviejų Vaidoto pagrindinės mokyklos mokyklos valgyklos maistu, gyvybes. Pasak „Kauno dienos“ (05.04) laimė, kad į ligoninę vaikai pateko ne per vėlai, nes kiekviena uždelsta minutė galėjo būti lemtinga. Į reanimacijos skyrių atvežtų vaikų kūneliai buvo mėlyni, tyrimams imamas kraujas — šokolado spalvos. Del šių požymių nesunku buvo įtarti apsinuodijimą, ką ir patvirtino laboratoriniai tyrimai. Pirmųjų mokyklos valgykloje pirktuose kepinuose buvo rasta nitrato ir būtent jis, labai mažais kiekiais naudojamas mėsos gaminiams, buvo vaikų apsinuodijimo priežastis. Kaip sakė mokyklos direktorius, iki šiol jokių nesklaidumų mokyklos valgyklos darbe nebuvo, tačiau jis kreipėsi į prokuratūrą, prašydamas ištirti įvykį, galėjusį virsti tragedija. (Elta)

* **Verslininkas Jonas Urka ketvirtadienį** Generalinei prokuratūrai nepateikė tariamos paskolos Seimo pirmininkui Vytautui Landsbergiui dokumento originalo. To nepadarė, prokuratūra nutraukė J. Urkos prašymo nustatyti jo paskolos Seimo vadovui faktą tyrimą. „Dabar visas reikalas bus tiriamas kitokiu aspektu — bandysime įvertinti, ar paties J. Urkos veiksmuose nėra nusikaltimo sudėties“, sakė Generalinės prokuratūros prokuroras. Pasak jo, J. Urka atsisakė pateikti dokumento originalą, aiškindamas tuo, kad netiki, jog Lietuvoje kvalifikuotai bus atliktas dokumentų rašyenos tyrimas. (BNS)

* **Rusijos ambasada Vilniuje pranešė**, kad jos diplomatai gegužės 9-ąją, Rusijai minint pergalės Didžiajame tėvynės kare 55-ąsias metines, dalyvaus Lietuvos veteranų organizacijų šventiniuose renginiuose. Prezidento Vladimir Putin vardu Rusijos ambasadorius Jurij Zubakov padės vainiką prie paminklo žuvusiems kariams Antakalnio kapinėse Vilniuje. Be to, Rusijos ambasados Vilniuje ir generalinio konsulato Klaipėdoje diplomatai dalyvaus pergalės dienos minėjimuose Kaune, Visagine, Trakuose, Kaišiadoryse, Šaltinėliuose, Alytuje, Ukmergėje, Druskininkuose, Panevėžyje, Zarasuose, Klaipėdoje, Šiauliuose, Palangoje ir Mazeikiuose. (BNS)

* **Ketvirtadienį iš Rusijos į Mazeikius** baigiamas pumpuoti 65,000 tonų naftos siunta, tačiau jos nepakanka, kad praėjusio sekmadienio vakare dėl žaliavos trūkumo sustabdyta naftos perdavimo gamykla galėtų pristabdyti dirbti. Kol kas neaišku, kada gamykla vėl bus paleista. Neoficialių šaltinių teigimu, ši prastova JAV verslo „Williams“ valdomai „Mazeikių naftai“ atneša apie 700,000 litų nuostolių per parą, kurie bus dengiami iš Vyriausybės rezervo fon-

do. (Elta)

* **Telių rajono policijos komisariate VRM generalinio komisaro Visvaldo Rackausko** įsakymu trečiądienį už pilietinę drąsą ir ryžtingus veiksmus pasipriešinant užpuolikams ir išaiškinant nusikaltimą apdovanotas 70-metis Dadočyk kaimo gyventojas Kazimieras Žutautas, ryžtingai pasipriešinęs gerokai už jį jaunesniems trimis nusikaltėliams. Pensininkui policija padovanojo sieninį laikrodį. Balandžio 3 d. K. Žutautas buvo užpultas savo sodyboje: trys kaukėti vyrai mušė jį ir reikalavo pinigų, tačiau senukui pavyko sugriebti kirvį ir smogti viename iš užpuolikų. Jie visi iš įvykio vietos pabėgo, bet vėliau buvo sulaikyti.

* **Švenčionių rajone ties Andrikenų kaimu** trečiądienį budėję Vilniaus pasienio policijos rinktinės Pavoverės uždardos ruožto pasieniečiai, išgirdę pokšteėjimus, suprato, jog tai šūviai ir šaudoma Baltarusijos pusėje. Nuvykę į Andrikenų stebėjimo bokštą, pasieniečiai pastebėjo, į taikinį iš medžioklinio šautuvo šaudė 6 civiliai vyrai, o kulkos lėkė į Lietuvos pusę. Apie įvykį netrukus buvo pranešta Baltarusijos pasieniečiams. Anot Pasienio policijos departamento pareigūnų, tai pirmas toks atvejis pasienyje su Baltarusija. Iki šiol šiame pasienio ruože gana dažnai būdavo apgadinami pasienio stulpai, nulupami herbai. (BNS)

* **Valstybės kontrolė džiaugiasi**, kad pavyko pasiekti, jog dvišalėje atsisakymų sutartyje tarp „Lietuvos energijos“ ir „Belenergo“ nebėliko tarpininkų. (Elta)

KALENDORIUS

Gegužės 5 d.: Angelas (Anielius), Barvydas, Irena, Gintaras, Mykolas, Neris, Pijus.

Gegužės 6 d.: Arga, Benediktas (Bene), Eidmante, Judita, Minvydas, Liucijus, Rokantas.

SPORTO

APŽVALGA

Redaktorė Irena Regienė

ILGAUSKO ŽVAIGŽDĖ
NEGESTA

Nepaisant, kad iškylusis iš Lietuvos atvykęs krepšininkas Žydrūnas Ilgauskas buvo priverstas pasitraukti iš krepšinio aikštės dėl jį ištikusio kojos lūžimo, jis tebėra žinia-sklaidos dėmesio centre. Šau-sio 21 dienos milijoninio tiražo Clevelando dienraščio „The Plain Dealer“ laidos sporto skyriuje išspausdinti net du il-goki straipsniai apie Ilgauską. Skyriaus pirmo puslapio ve-damasis, pavadintas „Ilgausko katastrofa galėjo būti išveng-ta“, detalai nagrinėja jo kar-jerą ir reiškia viltį, kad jis gal-ėsias žaisti naujame sezone. Tiek komandos vadovybė, tiek kolegos tuo abejojo. 1997 me-tais jis susilaužė kairės kojos kaulą, o 1998 metais ta pati nelaimė jį ištiko antrą kartą, tai net kelis sezonus Clevelan-do „Cavaliers“ komanda buvo netekusi savo geriausio žaidė-jo, kurio dėka, nuo 1996 metų jam dalyvavus 97-iose žaidy-nėse 1997-1998 metų žaidynių sezono metu jo komanda lai-mėjo čempionatą.

Š.m. balandžio 6 dienos to paties dienraščio sporto sky-riuje stambiomis raidėmis iš-rašyta: „Be jokių atsiprašinėji-mų, Ilgauskas tikisi rudenį sugrįžti“. Prieš trejus metus jis buvo New Yorke pagerbtas kaip „iškilusias metų krepšini-ninkas“. Pasirašęs su Clevelan-do „Cavaliers“ krepšinio komanda šešerių metų 71 mi-lijono dolerių sutartį, jis jau du kartus nukentėjo, susi-laužęs kairės kojos kaulą. Po antrojo susilaužimo koman-dos gydytojai siūlė daryti ope-raciją, kurią Ilgauskas ilgokai atidėjo, tikėdamasis natu-ralaus kaulo sugyjiimo. Deja, tam nepavykus, š.m. sausio 26 dieną jam buvo padaryta ope-racija. Anot laikraščio, jo koja gerai gyja ir jis daro lengvą mankštą vos dešimčiai sa-vačių po operacijos praėjus ir jau vaikšto be ramentų. Nese-niai pirmą kartą apsilankęs Clevelando krepšinio arenoje, jis buvo labai laimingas būda-mas tarp savo kolegų. Nepra-radęs humoro jausmo, jis spaudos atstovui pasakė: „kai kurie sportininkai turi blogus kelius, kiti turi blogą nugarą, o aš turiu prastas kojas. Suti-

kime su tuo, nes nieko dėl to negalima padaryti“.

Reikia tikėtis, kad Žydrūnas Ilgauskas netrukus grįš į žai-dynių aikštę, prisidės prie lai-mėjimų ir tuo pačiu toliau gar-sins Lietuvos vardą.

Aurelija M. Balašaitienė

LANKESI
FECHTAVIMOSI
ENTUZIASTAI

South Bend, Indiana, ne per toliausiai nuo Čikagos, balan-džio mėnesio antroje pusėje vyko pasaulio fechtavimosi pirmenybės kadetų ir jaunimo grupėse. Jose dalyvavo ir ke-turi šios sporto šakos entu-ziastai iš Lietuvos su treneriu kauniečiu Juliumi Staškūnu. Po pirmenybių atvykęs į Čika-gą šis kauniečių papasakojo apie čempionatą, kuriame var-žėsi jauni sportininkai iš viso pasaulio.

Jis pažymėjo, kad geriausiai pasisekė kauniečiui Živilai Blaždytei, užėmusiai 45-ąją vietą iš arti 80 dalyvių. Tačiau ji galvojo apie geresnį pasiro-dymą, tačiau jos nelydėjo sportinė sėkmė.

Iš trijų vilniečių jaunuolių geriausiai pasirodė Tomas Kriščiūnas, kuris buvo 60-ju iš 80 varžovų. Nors lietuvių at-stovai didesnių laimėjimų ne-pasiekė, trenerio nuomone, jų dalyvavimas buvo reikalingas ir naudingas ne vien patiems sportininkams, bet ir Lietu-vai. Varžybų metu salėje ka-bėjo Lietuvos vėliava ir skam-bėjo Lietuvos bei lietuvių var-das.

Tik jis apgailestavo, kad sportininkai Lietuvoje iš nie-kur nesulaukė piniginių pa-ramos ir reikėjo vykti už savo pinigų. Todėl treneris teiravosi, gal atsirastų Čikagos lie-tuvių, galinčių prisidėti prie šių jaunuolių kelionės išlaidų sumazinimo. Deja, tokių nebuvo galima sumedžioti.

Apie fechtavimo sportą ir pasirodymą pasaulio pirmeny-bėse South Bende, treneris J. Staškūnas papasakojo ir per balandžio mėn. 30 d. A. Šluto radijo programą perduotą pa-sikalbėjimą.

E.Š.

Čikagos LFK „Lituanica“ metiniame susirinkime š.m. kovo 19 d. išrinkta nauja klubo valdyba ir revizijos komisija. Iš k. sėdi — Jonas Pleirys, Alberto Glavinskas, Gediminas Bielskus. Stovi — Edvardas Šulaitis, Bronius Žukauskas, Jonas Rudaitis, Bronius Mikėnas, Leonas Juraitis, V. Marcinkas. Šie asmenys, pasikvietę kitus, rengs ir rudenį vyksiantį klubo 50 metų veiklos minėjimą.

Nuotr. Ed. Šulaičio

ČIKAGOS LIETUVIAI FUTBOLININKAI
IVEIKĖ LENKUS

Sekmadienį, balandžio 30 d., „Lituanicos“ vyrų vienuolikė pirmenybių rungtynėse išraše pirmąją pergalę. Antrame šio pavasario rato susitikime mū-siškiai pranoko lenkų „Light-ning“ vienuolikę 2-1.

Pergalė buvo iškovota ne-lengvai ir reikėjo gerokai pa-sistengti rungtyniaujant prieš pirmenybių lenteles viršūnėje stovinčius varžovus jų pačių aikštėje. Jau žaidimo pradžioje galėjo pasizymėti Danas Smulkys ir Laimonas Bytau-tas, tačiau jie smūgiavo nesek-mingai. Ir tik 25-je žaidimo minutėje pagaliau Laimonas smūgiu su galva nuginklavo lenkų vartininką.

Po pertraukos iniciatyvą ku-riam laikui perėmė lenkai ir maždaug 15 minučių laiko spaudė „Lituanicą“. Bet tada Virgis Žuromskas iš prasiver-zimo rezultatai padidino dvigu-bai. Esant pasekmei 2-0 lietu-vių komandos naudai mūsų vyrai jau buvo galvoję apie už-tikrintą pergalę. Tačiau, neži-nia kodėl rungtynių teisėjas leido rungtyniauti 5 minutes ilgiau negu reikėjo, nes jokių žaidimo stabdymų nebuvo ir pridėtinio laiko negalėjo būti uždėta. Ir čia varžovams pavy-ko išvengti „sausio“ pralaimė-jimo. Tačiau tas praktiškai mažai ką reikėjo, nes mūsų kiai vis tiek iškovojė tris taš-kus.

Ateinantį sekmadienį, gegu-žės 7 d., 3 valandą po pietų „Lituanicos“ vyrai savo aikštė-je, Lemonte, prie Pasaulio lie-tuvių centro žais trečiąsias pirmenybių rungtynes. Čia mūsų kiai išmėgins jėgas prieš „Rams“ vyrus.

Šeštadienį, balandžio 29 d.,

žaidžiant savoje aikštėlėje, Le-monte, vieną tašką uždirbo ir „Lituanicos“ veteranai. Jie čia sukovoję lygiomis — 1-1, rungtyniaujant prieš „Fortu-nos“ „oldtimerius“. Gegužės 6 dieną Centennial Parke „Litua-nicos“ veteranai išbandys jė-gas su „Lightning“ senjorų vie-nuolike. Iš dviejų susitikimų jie dabar turi 4 taškus — vie-ną pergalę ir lygybias. Linkė-tina jiems ir toliau nepajusti pralaimėjimo kartelių!

E.Š.

PASIRUŠIMAS
OLIMPIADAI
UŽBAIGTAS

Tarptautinio olimpinio ko-miteto (TOK) prezidento Juan Antonio Samaranch vertini-mu, pasiruošimas 2000 metų Sidnejaus vasaros olimpiadai visiškai užbaigtas.

„Viskas užbaigta ir aš lau-kiu puikių sporto varžybų“, — trečiadienį, gegužės 13 d., pa-reiškė TOK prezidentas nuo 1980 metų J. A. Samaranch, kuriam artėjantis olimpinės žaidynės bus paskutinės šiose pareigose.

Sporto organizacijų kvietimu Meksikoje viešintis J. A. Samaranch teigė esąs paten-kintas dabartine TOK veikla. „Viskas turi pabaigą. Aš sa-vo duoklę atidaviau bei tikslus pasiekiau. Esu patenkintas, kadangi dabar mūsų organiza-cija yra skaidri, atvira bei pla-čiai atstovaujama“, — kalbėjo J. A. Samaranch.

(BNS)

PATVIRTINTI ŽIEMOS
OLIMPINĖS RINKTINĖS
NARIAIS

Žiemos olimpinės rinktinės nariais patvirtinti tik čiuožėjų pora ir slidininkas R. Pana-vas.

Lietuvos tautinio olimpinio komiteto (LTOK) Vykdamosis komitetas ketvirtadienį, balandžio 20 d., savo posėdyje šalies olimpinės rinktinės na-riais patvirtino dailiojo čiuožimo porą Margaritą Drobiazko ir Povilą Vanagą bei slidinin-ką Ricardą Panavą, o kandi-datais — dar penkis sporti-ninkus: slidininkus Jurių Darznicką, Vladislavą Zybaile ir biatlonininkus Ricardą Griaznovą, Liutaurą Barilą bei Igorį Šeškočichiną.

Rinktinės narių ir kandi-datų statusas tradiciškai pat-virtinamas po kiekvieno sezo-no LTOK žiemos olimpinio sporto šakų komisijos teikimu pagal pasiektus rezultatus.

Siemot M. Drobiazko ir P. Vanagas pateisino visus lū-kesčius ir tapo pasaulio bei Europos čempionatų bronzi-

niais prizininkais, o R. Pana-vas viename iš pasaulio tau-rės etapų buvo 29-tas.

Kiti sportininkai į 30-tukus nepateko, tačiau vilčių teikia jaunųjų Jurius Darznickas bei Igoris Šeškočichinas geri re-zultatai jaunimo čempionatuose.

Taip pat patvirtintas olim-pinės rinktinės rezervo są-rašas, į kurį pateko dvylika per-spektyvių sportininkų — 2 biatlonininkai, 4 dailiojo čiu-žimo atstovai, 3 slidininkai ir 3 greitojo čiuožimo trumpaja-me take atstovai.

Pagal patvirtintą rinktinės narių sąrašą ir kandidatų sąrašą nuo šių metų gegužės 1 dienos iki 2001 m. balandžio 30 d. sportininkams ir jų tre-neriams bus mokami maistpi-nigiai (bendra suma — 8,000 litų per mėnesį).

(Elta)

LTOK IOC
APDOVANOJIMAS
A. BRAZAUSKUI

Pažymint buvusio Lietuvos prezidento Algirdo Brazausko paramą sportui ir dalyvavimą olimpiniam judėjime, penkta-dienį, balandžio 21 d., jam įteiktas 2000 metų Tarptau-tinio olimpinio komiteto (IOC) specialus prizas „Sportas ir universalumas“.

Įteikdamas apdovanojimą, Lietuvos tautinio olimpinio komiteto (LTOK) prezidentas Artūras Poviliūnas pažymėjo, kad A. Brazauskas visada bu-vo artimas sportui ir suprato sportininkų rūpestius, todėl šiuo prizu norima pažymėti jo paramą.

Padėkojęs už aukštą įverti-nimą, prezidentas su džiaug-smu prisiminė lankymąsi IOC būstinėje Lozanoje, susitiki-mus su prezidentu Juan Anto-nio Samaranch ir paprašė jam perduoti nuoširdžius linkėji-mus.

„Sportas yra viena iš nedau-gelio sričių, kuriose Lietuva gali konkuruoti pasaulyje, to-dėl stengiamasi padaryti ką ga-lėjau, remdamas sportą, — sakė A. Brazauskas. — Šis prizas tikrai užims deramą vietą tarp mano gautų apdo-vanojimų“.

Jis išreiškė nuoskaudą, kad kūno kultūra ir sportas šiuo metu nustumti į šalį švietimo bei mokslo sistemoje ir ragino olimpinį komitetą bei Sporto departamentą imtis žygių ge-rinti padėtį.

„Neįsivaizduoju harmoningo žmogaus, kuris būtų neišsila-vinęs fiziškai“, — pastebėjo A. Brazauskas. Buvęs presiden-tas pasirašė LTOK Garbės svečių knygoje.

LTOK vadovas taip pat pa-kvietė A. Brazauską, kaip sta-tybų specialistą, apžiūrėti ir įvertinti naujosios LTOK bū-s-tinės projektą.

DRAUGAS

(USPS-161000)

THE LITHUANIAN WORLD WIDE DAILY

Published daily except Sundays and Mondays, legal Holidays, the Tuesdays following Monday observance of legal Holidays as well as Dec. 26th and Jan. 2nd by the Lithuanian Catholic Press Society, 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Periodical class postage paid at Chicago, IL, and additional mailing offices. Subscription Rates: \$100.00. Foreign countries \$115.

Postmaster: Send address changes to Draugas — 4545 W. 63rd Street, Chicago, IL 60629-5589.

Matindami plaštiką, pakvitatimų už prenumeratą nesučiunčiame. Prie pavardės ir adreso, siūdami laikraštį patvirtinti, iki kada prenumerata galioja.

DRAUGO prenumerata yra mokama iš anksto.

	Metams	1/2 metų	3 mėn.
JAV	\$100.00	\$60.00	\$38.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$115.00	\$65.00	\$45.00
Tik šaltadienio laida:			
JAV	\$60.00	\$45.00	\$33.00
Kanadoje ir kitur (U.S.)	\$65.00	\$50.00	\$38.00
Užsakant į Lietuvą:			
Oro paštu	\$500.00	\$250.00	
Reguliariu paštu	\$100.00	\$65.00	
Tik šaltadienio laida oro paštu	\$160.00	\$85.00	
Tik šaltadienio laida reguliariu paštu	\$55.00		

Vyriausias redaktorius — Danutė Bindokienė

Administratorius — Valentinas Krumpis

Moderatorius — kun. Viktoras Rimšelis

- Administracija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:30, šaltadieniais nedirba.
- Redakcija dirba kasdien, nuo 8:30 iki 4:00, šaltadieniais nedirba.
- Redakcija už skelbimų turinį neatkauso. Skelbimų kainos atsiunčiamas, gavus prašymą, ką nors skelbti.
- Redakcija straipsnius taisy savo nuotira. Nenaudotų straipsnių nesaugo.

Siunčiant prašome pasiūlyti kopiją.

Nutarimą apdovanoti IOC prizų A. Brazauską priėmė LTOK Vykdamosis komitetas, atsižvelgdamas į Vilniaus olimpiečių klubo pasiūlymą. Nuo 1994-ųjų IOC kasmet skiria panašius olimpinis apdovanojimus, kuriais visose šalyse pagerbiami labiausiai sportui nusipelnę iškili žmonės.

(Elta)

LIETUVĖ — EUROPOS
STALO TENISO
ČEMPIONĖ

Vokietijoje vykstančiame Europos stalo teniso čempionate mišrių dvejetų varžybose Rūta Garkauskaitė-Budienė, poroje su serbu Aleksandru Karakačevičiumi, iškovojė aukso medalius, finale 21:19, 21:12 nugalėję serbą Iliją Lupulescu bei švedę Marie Svensson.

Pusfinalyje lietuvės ir serbo duetas 21:16, 16:21 ir 21:14 nugalėjo graikų Ntanielį Tsio-ką poroje su kinų kilmės vo-kiete Jie Schoepp.

(BNS)

DIANAI ŽILŪTEI LYGIŲ
NEBUVO

23 metų Lietuvos dviratini-kė Diana Žilūtė sekmadienį, balandžio 24 d., laimėjo šeštąsias trijų dienų moterų dviračių lenktynes „Vuelta Navarra Feminas“ Ispanijoje.

Pasaulio taurės varžybų pir-mūnė šiose lenktynėse iškovojė keturias pergales. Ji laimėjo 127 km pirmąjį etapą, abi ant-rojo etapo dalis — 80 km grupės ir 6.8 km atskiro starto lenktynes bei 102 km trečiąjį etapą.

Antrąją vietą galutinėje įskaitoje užėmė britė Sara Sy-

mington, nuo nugalėtojos atsi-lukusi 12 sek. Trečia liko uk-rainietė Tatjana Stajkina (-19 sek.).

Zita Urbonaitė (-2.04) tarp 100 klasifikuotų dviratininkių užėmė 14-ąją, Jolanta Polike-vičiūtė (-2.39) — 25-ąją, o Ra-sa Polikevičiūtė (-2.60) — 31-ąją vietas.

(Elta)

TARPTAUTINĖ KONVENCIJA
DRAUSMINS ŠIURKŠČIUS SPORTO
SIRGALIUS

Seimas balandžio 13 d. pasi-rašė Europos konvenciją dėl žiurų brutalaus elgesio per sporto varžybas, ypač per fu-tbolo rungtynes.

Europos Tarybos šaly, siek-damos bendrų ir vieningų veiksmų žiurų brutalaus el-gesio per sporto renginius problemoms kontroliuoti ir spresti, 1985 metais pasirašė šią konvenciją. Lietuva prie jos prisijungė 1993 metais.

Šios konvencijos tikslas — siekti kontroliuoti žiurų brutali elgesį per sporto var-žybas ir, ypač, per futbolo rungtynes. Ši konvencija api-briežia pagrindinius kovos prieš žiurų brutali elgesį tikslus ir uždavinius, nustato kokių priemonių ir bendrų

veiksmų valstybiniu bei tarp-tautiniu lygiu reikia imtis. Aiškinamajame rašte sako-ma, kad gausėjant tarptau-tinėms varžyboms, Lietuvoje vis dažniau sporto arenose su-siduriama su žiurų žiaurumu, agresija ir panašaus po-būdžio problemomis.

Šios konvencijos pasirašy-mas sudaro sąlygas kurti ir tobulinti naujus įstatyminius aktus. Be to, ji įgalina už-megzti, plėsti ir palaikyti tarptautinius ryšius su kitų šalių atitinkamomis organiza-cijomis ir įsijungti į bendrą kontrolės ir bendradarbiavimo sistemą Europoje.

Dabar ši konvencija galioja 28-se ET valstybėse.

(BNS)

Naujos pajegos Čikagos „Lituanicos“ futbolo klube susipirinusios vyrų komandą. Iš k.: Laimonas Bytautas, Arūnas Sinkevičius ir Petras Šmigelis. Nuotr. Ed. Šulaičio

JONAS KRONKAITIS APIE LIETUVOS KARIUOMENĘ IR NATO

ANTANAS A. NAUJOKAITIS

Tarp įdomesnių ir reikšmingesnių Vilniuje veikiančio Užsienio lietuvių klubo renginių išsiskiria susitikimas su Lietuvos kariuomenės vadu, brigados generolu Jonu Kronkaitiu. Visiems buvo įdomu sužinoti mūsų kariuomenės naujienas, Lietuvos priėmimo į NATO aktualijas. Be to, gen. J. Kronkaitis — įdomus, malonus pašnekovas, gerai žino šiuos reikalus. Todėl į šį klubo renginį susirinko gausus būrys jo narių ir šiaip Vilniuje besisusirinkusių JAV, kitų šalių lietuvių. Atėjo jau bene dešimt metų Vilniuje gyvenantys Kazimieras ir Kazys Bradūnai, rašytoja-poetė Birutė Pukelevičiūtė, dailininkas Pranas Lapė, amžiumi vyriausias klubo narys dr. Adolfas Damušis su žmona Jadvyga, iš Australijos grįžęs ir Vilniuje jau treji metai gyvenantis buvęs „Mūsų pastogės“ redaktorius Vincas Augustinavičius ir daugelis kitų. Klubo svečiais buvo JAV ambasados aukštas pareigūnas Tony Spakauskas, į Vilnių trumpam atvykusi garbės konsule Clevelande Ingrida Bublėnė.

Tenkindamas klubo narių pageidavimą, jo valdybos narys Edmundas Kulikauskas paprašė kariuomenės vadą brigados gen. J. Kronkaitį pasakoti, atsakyti į klausimus apie mūsų kariuomenę, apie Lietuvos rengimąsi stoti į NATO.

J. Kronkaitis pasakė, kad kariuomenė yra būtina apginti mūsų kraštą, užtikrinti jo saugumą. Juo stipresnė, geriau apginkluota kariuomenė, tuo mažesnė tikimybė, kad Lietuvą kas nors ryžtųsi pulti. O juk ir mažos valstybės, kaip Čėnija, net šiais laikais susilaukė agresijos. Mūsų kariuomenė dabar didesnė, geriau apginkluota, negu čėnų. Nesiliaujantis čėnų pasipriešinimas rodo, kad ir maža tauta gali gintis prieš didelę, gausią kariuomenę.

J. Kronkaitis sakė, kad Lietuvos kariuomenė pastaraisiais metais sustiprėjo, vis geriau apginkluojama. Didelę paramą teikia Vakarų šalys. Įsiminė kai kurie Kariuomenės vado pateikti skaičiai. Vokietija mūsų kariuomenei nemokamai davė 2,000 kulkošų, JAV — 40,000 šautuvų, kuriuos perkant, kainuotų beveik po 2,000 dolerių kiekvienas. Didelę paramą teikia Švedija, kitos Vakarų šalys. Kasmet mūsų kariuomenė iš Vakarų valstybių gauna ginkluotės ir įrangos už 20-26 milijonus, apmoko, lavina mūsų karininkus. Rukoję, kur apgyvendinami naujokai, vie-

toje niūrių, prastų sovietmečio kareivinių, įrengtos kareiviams patogios, jaukios patalpos. Į kariuomenę pašaukti jaunuoliai čia jaučiasi gerai. Net 90 procentų pageidauja tapti likiniais. Bet tiek palikti tęsti karinę tarnybą nėra kaip, jau vien todėl, kad vieton išleisti į atsargą reikia šaukti kitus, kad visi išmoktų valdyti ginklą.

Vis dėlto krašto apsaugos, kariuomenės vadovybė dabar puolama iš visų pusių, kad gynybai, kariuomenei skiriama per daug valstybės biudžeto lėšų, kad kokius 140 milijonų litų reikia atimti ir atiduoti švietimui, mokykloms, sakė J. Kronkaitis. Žiniasklaida tuos dalykus išpučia, rašo, jog kareivinės dabar panašios į ištaigingus, penkių žvaigždučių viešbučius, o karininkai gyvena vos ne rūmuose. Bet kai J. Kronkaitis, norėdamas pabeigti tokias paskalas, žurnalistams pasiūlė apžiūrėti jo paprastą, iš Alytaus imonėje gamintų blokų pastatytą namelį, jie tai priėmė negirdomis. Matyti, kad kažkas nenori Lietuvos įstojimo į NATO, kariuomenės stiprinimo, nors daug jo atliekama su nemokama Vakarų kraštų parama, todėl valstybei nedaug kainuoja. Siekiama priešiška nuveikti visuomenę. Apklauso parodė tokių klaidinimų pragaikštingas pasekmes — už Lietuvos stojimą į NATO pasisako tik apie 40 nuosimčių Lietuvos piliečių. Ypač priešiška nuveikti sovietmečio labiausiai paveikti 40-60 metų gyventojai. Kai žiniasklaida tyli arba trimituoja apie būtinumą sumažinti išlaidas kariuomenei, jos apginklavimui, neįsileidžia objektyvios informacijos, sunku gyventojams išaiškinti tiesą, kad stipri, gerai apginkluota kariuomenė, stojimas į NATO šimtmečiais puolamai ir niokojamai Lietuvai užtikrintų ilgalaikį ir patikimą saugumą.

Brigados gen. Jonas Kronkaitis.

Užsienio lietuvių klube Vilniuje. Iš kairės: Kazys ir poetas Kazimieras Bradūnai, Lietuvos kariuomenės vadas brigados gen. Jonas Kronkaitis ir Lietuvos garbės konsule Cleveland, OH, Ingrida Bublėnė.

LIETUVOS KARO AKADEMIJA LYGIUOJASI Į NATO

Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademijos viršininkas pulkininkas Algis Vaičiūnas ketvirtadienį Lietuvoje akredituotiems NATO valstybių gynybos atašė pristatė ilgalaikę akademijos plėtros programą, kurios svarbiausias uždavinys — ruošti karininkus pagal NATO standartus.

Pasak pulkininko A. Vaičiūno, siekiant šio tikslo, akademijoje parengta ilgalaikė plėtros programa, apimanti karinio ir akademinio

Pasak J. Kronkaitis, dabar gera proga jau artimiausiais metais Lietuvai stoti į NATO. Vakarų valstybės, susipažinusios su mūsų 10 metų planais, pripažįsta, kad Lietuvos kariuomenė tinkamai ruošiasi ir dėl to yra visos galimybės būti priimtai į NATO. Jei kariuomenė ir bus tinkamai pasirėmusi, bet piliečiai nepasitikys už stojimą, Lietuvai gali likti už NATO vartų. Todėl dabar svarbiausia visa tai išaiškinti gyventojams.

Klubo valdybos narys E. Kulikauskas siūlė J. Kronkaitis, kitų pareigūnų aiškinimus įrašyti į garso juostą, padėti jas platinti rajonuose, seniūnijose.

Iš J. Kronkaitis kalbos, atsakymų į klausimus klubo narių įsitikino, kad, stiprinant Lietuvos kariuomenę, jos ginkluotę, ruošiantis stojimui į NATO, vaikinga veikla pasižymi kariuomenės vadas J. Kronkaitis. Padeda jo geras pasiruošimas JAV karinėse pajėgose. Klubo valdybos narys V. Augustinavičius J. Kronkaitis pavadino Dievo dovana Lietuvai.

Susirinkusiems pageidaujant, E. Kulikauskas klubo narius supažindino su generolo J. Kronkaitis biografija, jo veikla JAV ginkluotose pajėgose.

susidomėjo ir vokiečių valdžia, didesnę dalį knygų sudegindami arba išveždami Vokietijon. Per kleboną T. Vasiliauska grafui Plateriui pavyko išgelbėti šešias dėzes svarbesnių knygų ir mašiš svarbesnių dokumentų. Visa tai vėliau buvo perduota Lietuvos archyvu.

Veprių Kalvarijos

Dar prieš grafo Platerio laikus Vepriai pasidarė svarbūs ir Katalikų Bažnyčios hierarchijai. Tai labai įdomi istorija, kurią, pasinaudodamas mums jau pažįstamos J. Akstinavičienės viename turizmo leidinyje užrašytais faktais, bostoniškė Lietuvių Enciklopedija ir iš privačių šaltinių surinktomis žiniomis, bandysiu nors sutraukti atpasakoti. Keletas, kad ir nereikšmingų, bet mano jaunystėje pa-

rengimo sritis. Pagal Didžiosios Britanijos pavyzdį bus įdiegta nauja kandidatų į kariūnus atrankos sistema, kuri leis nustatyti jaunuolio intelektą, pasitikėjimą savimi, sugebėjimą vadovauti, kelti naujas idėjas, motyvaciją, reakciją į neskėmes.

Pagrindines pirmos pakopos 4 metų studijas numatoma organizuoti pagal vadybos ir tarptautinių santykių studijų programas. Numatyta pertvarkyti dabartinę būrių vadų karinio rengimo mokomąją programą pagal Didžiosios Britanijos instruktorių rekomendacijas.

Taip pat numatyta sudaryti 3 studijų krypčių (personalo vadybos, inžinerinės vadybos ir tarptautinių santykių) bakalauro rengimo programas.

LOZORAIČIŲ ATMINIMO MUZIEJUS

Kaunas, balandžio 28 d. (Elta) — Buvusioje Kauno tvirtovės alėjoje esančioje Inžinierių valdybos viršininko rezidencijoje, kurioje pirmosios nepriklausomybės metais veikė Ministrų kabinetas, penktadienį įsikūrė Vytauto Didžiojo universiteto rektoratas.

Už 4.4 milijono litų atnaujinto pastato antrajame aukšte įrengtas Lietuvos diplomatinio vadovo Stasio Lozoraičio bei Stasio Lozoraičio (sūnaus) atminimo muziejus.

Vytauto Didžiojo universiteto akademines bendruomenes narius šia proga pasveikino Lietuvos Respublikos prezidentas Valdas Adamkus. „Iškilų Lietuvos vyrų — tėvo ir sūnaus Lozoraičių — atminimui skirta ekspozicija — iškalbingas ir gražus nesumeluotos ir pasiaukojamos tarnystės Lietuvai liudijimas. Tikiu, kad iš tarpukario Lietuvos mokslo ir valstybės veikėjų ne viena mūsų piliečių karta šiandien ir ateityje semsis išminties ir

tėvynės meilės“, sakoma prezidento atsiųstame sveikinime.

Naujojo pastato atidarymo iškilnių proga pasirašyta bendradarbiavimo sutartis tarp VDU ir Vytauto Didžiojo karo muziejaus.

VDU rektorius profesorius Vytautas Kaminskas dėkojo Danieliui Lozoraitiui ir amžinai Lozoraičių prie Šv. Sosto Kazimierui Lozoraičiui už perduotus originalius eksponatus bei asmeninį daiktus Lozoraičių kambariui-muziejui.

• Kaunas. Kovo 12 d. pal. J. Matulio namuose vyko šios parapijos Kolpingo šeimos surengtas iškilmingas Nepriklausomybės atkūrimo 10-ųjų metinių minėjimas. Ta proga šv. Mišias koplyčioje aukėjo mons. K. Senkus. Diak. A. Žygas įvardijo per 10 metų Lietuvos nueito kelio sunkumus bei džiaugsmus ragindamas įveikti pesimizmą ir pyktį, kurie neleidžia džiaugtis Dievo mums duota laisvės dovana.

Ne visi pajėgia atleisti

Prieš dvidešimt penkerius metus — 1975 m. balandžio 30 d., Amerikai pagaliau pavyko užbaigti galbūt vienintelį karą, kurį ji iš esmės pralaimėjo. Ir ne vien dėl to, kad nepasiekė tikslo, dėl kurio buvo kovojama. Ir ne vien dėl to, kad Amerika prarado daugiau kaip 58,000 savo karių. (Jau nebekalbat apie sužeistuosius ar dvasiniai karo veiksmų sulaušintus, kurių daugelis dar nėra pagiję ir po dvidešimt penkerių metų. Galbūt jie niekuomet nepagis). Bet daugiausia todėl, kad Vietnamo karas patojo Amerikoje iššaukė karštus protestus, demonstracijas ir net riaušes. Kadangi tuo metu šiame krašte dar nebuvo nuričius pilietinė audra, kilusi, norint sulyinti juodosios ir baltosios rasės amerikiečių teises, išvėlimas į Vietnamo karą užpylė naujų degalų ant ir taip teberusenancio pilietinio neramumų laužo.

Vietnamo kare aiškių laimėjimų apskritai nebuvo, nes kraštas padalintas (kaip ir Korėja, kaip po Antrojo pasaulinio karo Vokietija) į dvi dalis — demokratine ir komunistine, negalėjo veiksmingai egzistuoti. Tos dalys iki šiol tebėra atskirtos ideologine, ekonomine, tarpusavio nesutarimo uždanga, nepaisant, kad „abiejų vietnamų“ gyventojai iš seniai giminiuojasi, turi nuosavybę vienoje ar kitoje uždangos pusėje, bet negali laisvai bendrauti, tik labai sunkiai gauna leidimą apsilankyti pas savuosius. Tik pačiu pastaroju metu Šiaurės Vietnamas pradeda kiek atleisti varžtus ir dairytis į Vakarų, ieškodamas lengvesnės išeities iš kraštą slepiantį ekonominių vargų.

Tai buvo žiaurus ir ypatinai kruvinas karas, nusitęsęs apie dešimt metų. Prasidėjęs nepriklausomybės kovomis, kai po vadinamojo Indokinijos karo viena — pietinė — Vietnamo dalis, pagal Ženevos konferencijos nutarimą, teko Prancūzijai (kone panašiai, kaip Klaipėdos kraštas po Pirmojo pasaulinio karo), o šiaurinė liko valdyti nacionalistams ir komunistams, vadinamais Viet Minh. 1955 m. pietinio Vietnamo ministras pirmininkas Ngo Dinh Die atmetė Ženevos konferencijos nutarimą ir paskelbė Vietnamą Respublika. Tačiau tuomet pakėlė galvas pietinio Vietnamo komunistai. Amerika, norėdama padėti demokratiskajai Vietnamo pusei suvaržyti, nusiuntė į jį savo karinių bei civilinių patarėjų būrį. Kaip dažnai atsitinka, isi-

kišus užsieniui, dar labiau susikirsino neramumai krašto viduje. Pietinės dalies komunistai, remiami šiaurinių idėjų brolių, susiorganizavo į vadinamąjį „Tautinį pietinio Vietnamo laisvinimo frontą“, populiariai žinomą „Viet Cong“ vardu. „Vietkongai“ puldinėjo pietiečių istaigas, įrengimus, terorizavo gyventojus — kraštas atsidūrė tikro pilietinio karo stovyje.

Jau tuomet Amerikoje buvo siūloma užimti visą pietinį Vietnamą ir padaryti galą tiems neramumams. Sprendimas galutinai padarytas 1964 metais, kai Šiaurės Vietnamas Tonkin įlankoje užpuolė ir nuskandino Amerikos karinį laivą „Maddox“. Tuometinis prezidentas Lydon B. Johnson įsakė pradėti Šiaurės Vietnamo bombardavimą, o Kongresas pritarė imtis visų įmanomų priemonių ir sugniuždyti komunistų pajėgas.

„Vietkongai“ pasižymėjo ypatingu žiaurumu, ypač belaisviams amerikiečiams. Jie kovojo savame krašte, žinojo visus kelius ir takelius, turėjo daugelio gyventojų, prijauniančių komunistams, pasitikėjimą. Amerikos kariai čia buvo svetimieji — priešai, kuriems kiekvienas krūmas, pelkė, žemės įdubimas, kalnelis dvelkė mirties pavojumi. Amerikiečiai nebuvo pratę kovoti džiunglėse, juos vargino nepakeliamas klimato sąlygos ir nuolatini nepasitikėjimas vietiniais gyventojais, nežinant, kas priešas, kas ne. Tad to karo metu ir amerikiečiai kaltintini įvairiais bereikalingais žiaurumais, kurie ne vieną Vietnamo karo veteraną ir po dvidešimt penkerių metų tebekankina. (Verta paminėti, kad Vietname karo metais žuvo per 3.5 mln. gyventojų abiejose kovojančiųjų pusėse.)

Minint 25 m. karo pabaigą sukaktį daug veteranų vyko į Vietnamą, stengėsi aplankyti vietoves, kuriose anuomet praleido tokias baisias, pavojų kupinas dienas, net susitiko su buvusiais savo priešais, atrodami, kad tai „tokie pat žmonės, daug kentėję ir praradę“. Buvo stengiamasi užgydyti senąsias žaizdas, atleisti, užmiršti. Tačiau ne visiems tas lengvai sekėsi. Kai kurie, ypač buvusieji „Vietkongų“ belaisviai, patyrę visus žiaurumus, pažeminimus ir nužmoginimą, negalėjo pasakyti „atleidžiu“. Vienas tokių buvo ir neseniai pirminiuose respublikonų partijos balsavimuose pralaimėjęs sen. John McCain, kuris metus praleidęs „Vietkongų“ belaisvėje.

denis įplukdo į Šventąją, išdygo net 37 mūrinės, ant stiprių pamatų pastatytos. Sekminių atleidimų metu į šias Kalvarijas suplaukdavo ir suplaukia tukstančiai maldininkų iš ar-

timesnių bei tolimesnių Aukštaitijos vietovių. Prieš 20-to šimtmečio pradžią maldos ir giesmės buvo skaitomos tik iš lenkiškų maldaknygių. (B.d.)

„Stebuklingasis“ šulinyje Vepriuose.

VEPRIAI - WEPPEREN - VEPŠI

Nr.2

JONAS ŠARKA

Tėsinys

Jau minėta Janina Akstinavičienė apie Geldutę perduoda tokią legendą:

„Vepriuose gyvenusio kuni-gaikščio Gelvonio dukrą Geldutę pagrobęs ežero laumės ir nuskandinusios su visa kraicia skrynja... Tik tylią Joniną naktį, kai skleidžiasi paparcio žiedas (Joninės — tradicinė apylinkės šventė), galima išvysti ant savo kraicia skrynios į ežero paviršių iškilančią Geldutę ir gaudžiai gaudžiai kankliuojančią...“

Šį paminklą Geldutei sukūrė vietinės kilmės skulptorius Viktoras Žentelis, kurio darbais yra nusagstytas visas miestelis. Jo tėvas — Jonas Žentelis — skulptorius, isto-

riografas ir mokytojas, Vepriams yra taip pat nukales ar išdrožinęs nemažai kūrinių. Tėvo dėka ir etnografinis muziejus čia įsteigtas.

Ne vien tik Vytautui Didžiaus ir nuskandinusios su visa kraicia skrynja... Tik tylią Joniną naktį, kai skleidžiasi paparcio žiedas (Joninės — tradicinė apylinkės šventė), galima išvysti ant savo kraicia skrynios į ežero paviršių iškilančią Geldutę ir gaudžiai gaudžiai kankliuojančią...“

riografas ir mokytojas, Vepriams yra taip pat nukales ar išdrožinęs nemažai kūrinių. Tėvo dėka ir etnografinis muziejus čia įsteigtas.

Ne vien tik Vytautui Didžiaus ir nuskandinusios su visa kraicia skrynja... Tik tylią Joniną naktį, kai skleidžiasi paparcio žiedas (Joninės — tradicinė apylinkės šventė), galima išvysti ant savo kraicia skrynios į ežero paviršių iškilančią Geldutę ir gaudžiai gaudžiai kankliuojančią...“

APMASTYMAI IŠ ELLICOTT MIESTELIO

JUOZAS GAILA

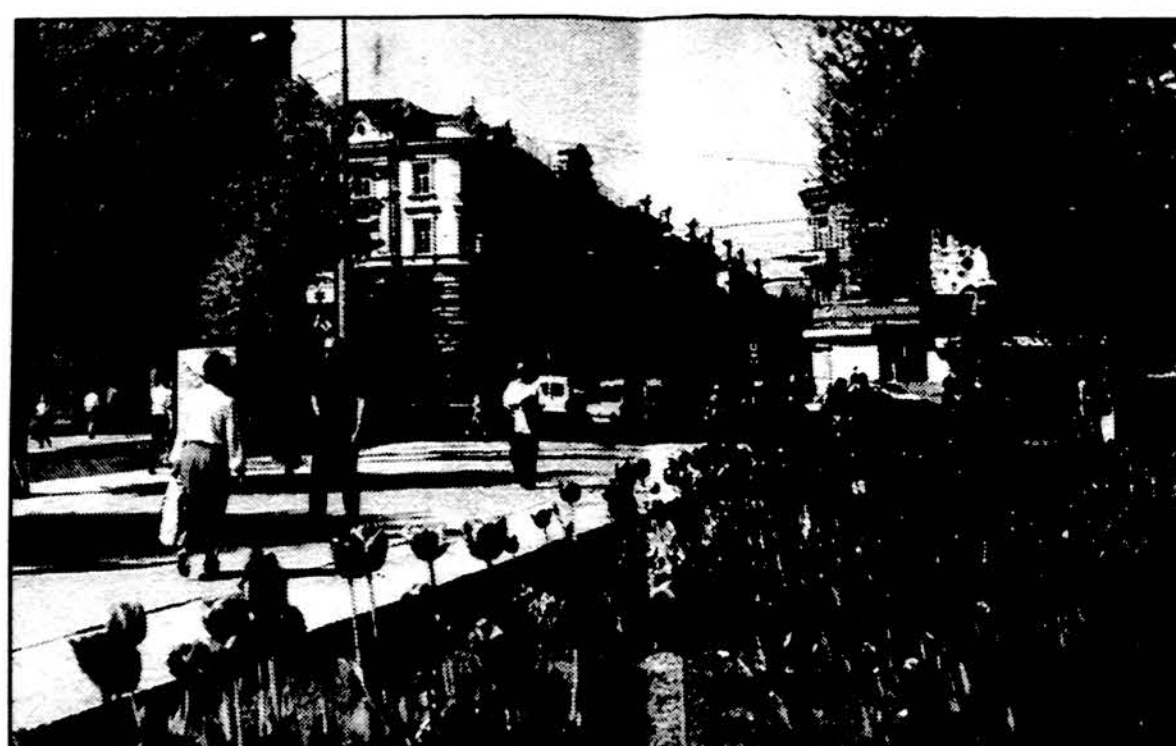
„Auglys piktybinis. Turite prostatos vėžį“, nepakeldamas akių nuo tyrimų rezultatų lakšto tarė urologas. Lyg repelėmis suspaudė man krūtinę. Gerklėje atsirado kažkoks gniužulas, neleidžiantis prartarti žodžio. Rodos, nesavomis akimis žiūrėjau į paplikusią tamsaus gymio gydytojo galvą ir ten belikusį juodų plaukų kuokštą, tartum tie bestyrą keli plaukai buvo man gyventi belike metai, gal mėnesiai. „Nesijaudinkite taip, juk tai ne galas“, pastebėjus mano būsena, ramino gydytojas. „Reikės operacijos?“, pagaliau išstėnėjau. „Priklausys nuo tolimiesnių tyrimų. Jei neišsiplėtęs ir kaulus, tikrai patariau operuoti, jei išsiplėtęs, tai neoperuojama, nes nėra tikslo“. „Kiek gi gyvensiu, jei išsiplėtęs?“. „Jūsų amžius, su palyginti agresyviu vėžiu, kaip jūsų... dvejus, penkerius metus, priklausys, kaip toli ligą pažengusi“.

Staiga visa tai atrodė kaip baisus sapnas. Man vėžys! Nei mano, tuo laiku gyvas, devyniasdešimtmetis tėvas, nei kitų artimų giminių juo nesirgo. Juk tik ką buvau sulaukęs 62 metų, išėjęs į ankstyvą pensiją, niekada sunkiai nesirgęs, neturėjęs jokių tos ligos simptomų ir net kasmetinė kraujo analizė nerodžiusi PSA padidėjimo. Argi ne man turėjo prasidėti vadinami „Golden years“, be to, tuometinio PLB valdybos pirm. Broniaus Nainio buvau prikalbintas vykti atstovu į Lietuvą ir štai – tik keli metai belike gyventi.

Praėjo aštuoneri metai po operacijos, ir vis dar kapstausi šioje ašarų pakalnėje, kai ką juokindamas, kai ką pykindamas, bet kodėl aš apie tai rašau. O rašau, nes, jei būčiau

skaitęs tik lietuvišką spaudą, tai gal sveikatos skyriuose ir būtų apie tą vyrų ligą pasakaitės, bet tikrai sau neprisiimtų ir nepradėjęs nuo jos kasmetinių pasitikrinimų. Amerikiečių laikraščiuose paminint mirusius, visada parašoma, nuo ko jie mirė. Jei nuo vėžio, tai ir kokio, panašiai ir kitomis ligomis, nors dar prievengiant paminėti AIDS. Tad, taip kasdieną bevartydamas Baltimorės dienraštį pastebėjau, kad nenormaliai dažnai mirties priežastim buvo minimas prostatos vėžys, ypač tarp šešiasdešimties, kas ir pasakino mane susirūpinti savąja prostata. Mūsų spaudoje, įskaitant „Draugą“ temirštama tik „staigiai“ arba „po sunkios ir ilgios ligos“. Kaip gi čia paskelbsi, kad lietuvis mirė nuo kokio nors vėžio. Juk tai negarbė. Širdies smūgis tai dar lyg ir mandagesnė mirtis ir gal net romantiškesnė, bet jau vėžys...

Tai va, tokios mintys man ir kilo, kai prisiminiau prieš kiek laiko skaitytą „Draugo“ vedamąjį „Ar tikrai norime žinoti?“. Jame pasisakoma prieš Amerikos žiniasklaidos prielaidą, kad „visuomenė turi teisę viską žinoti“ ir atrodo piktinamasi, kad ir lietuviai užsikrėtę noru „viską žinoti“. Bet argi lietuvis turi būti skirtingas ir jam nedera viską žinoti? Deja, taip išrodė išeivijos laikraščių redaktoriams ir tai nėra dabartinių „Draugo“ redaktorių išradimas. Tokia buvo mūsų spauda. Juk dėl to ir vadinamas atviro žodžio menas rašyti atsirado, nes kitokiai minčiai, atviram, bet nemaloniui žodžiui mūsų spauda buvo uždara. Jei Amerikos liberaliuose laikraščiuose yra ir konservatyvių žurnalistų nuo-

Pavasaris Vilniuje. Nuotr. Eltos

latinės skiltys, kuriose atstovaujama visiškai priešingai pasauležiūrai, tai mūsų skaitantys spaudos visi daugiau ar mažiau putė į tą pačią dūdelę, pagal redaktorių pageidavimą jau nusistovėjusią melodiją. Prieš porą dešimtmečių, bendradarbiau JAV LB krašto valdyboje, Algimantas Gečys ir aš pradėjome „Draugui“ rašinėti apie LB veiklą, ypač jai įsijungus į vadinamą laisvini mo darbą. Norėjosi skaitytojams ir visuomenei pateikti realesnį vaizdą apie JAV Vals tybės departamentą laikyseną Lietuvos ir apskritai Pabaltijo valstybių reikalui ir kaip ta „nepripažinimo politika“ atrodė tikrovėje. Lietuvos aukso atsargos, iš kurių laikėsi Lietuvos atstovybės baigėsi, patys diplomatai jau buvo senatvės slegiami, o Vals tybės departamentas tik telaukė, kad tos atstovybės savaimė numirtų, net pradėjęs Pabaltijo valstybes iš žemėlapio pašalinti. Ne kartą ir „Amerikos balso“ lietuviškajam skyriui gresė pavojai būti uždarytam. Taigi, norėjome visuomenę informuoti, kad reikalui esant lengviau būtų galima suorga-

nizuoti demonstracijas, telegramų ir laškų vaju. Deja, tie mūsų rašiniai būdavo gerokai pakeičiami, apkarpomi ir kar tais uždelsiami, kol jie visai praradavo aktualumą. Kaž kaip atrodė, kad ne tik „Draugui“, bet ir visai išeivijos spaudai buvo mielesni ALTO, ypač Kazio Bobelio, pareiškimai apie jų „šiltus santykius“ su JAV valdžios įstaigomis. Tada pradėjome atidžiai skaityti tuometinio „Draugo“ redaktoriaus skiltį, ieškodami, kas jam aktualu, ko jis nemini ir t.t. Rezultatas: ir mes pakeitėme savo rašybą, daugiau ar mažiau prisitaikydami prie jo išreikštų minčių, ir tuo patiu įpindami mums rūpimus reikalus. Mūsų rašiniai nebebuvu karpomi, bet aš jaučiausi, kaip tas treniruotas Pavlovo ciucukas, nes tai nebuvo mano mintys ir rašiau ne skaitytojui, bet redaktoriui. Nereikia aiškinti, kaip tokie rašiniai skurdina laikraštį ir svarbiausia, kad informacija, kuri turėtų pasiekti skaitytoją tampa arba praskiesta, arba jo visai nepasiekia. Juk jei noredavome sužinoti kas iš tikro vyko kokio veiksnio ar organizacijos seime ar suvažiavime, tekdavo laukti „Akiračių“, nes „Drauge“ visi seimai praeidavo „darbingoje dvasioje su svarbiomis rezoliucijomis ir reikšmingais nutarimais“. Kartą tai paminėjus vienam iš tuometinių „Draugo“ redaktorių a.a. Aloyzui Baronui, jis pyktelėjęs atšovė: „Argi jūs savo namuose išverčiate šiukšlių dėžę ant valgomojo stalo? Vis a bėda, kad, kartais tas šiukšlės beslėpdami, patys įlysdavome ir šiukšlyną. Ar ne taip buvo su mūsų jaunimu, kuris įvairiuose suvažiavimuose pradėjo viešbučiuose girtuokliauti ir triukšmauti. Tylėjome, o jie pradėjo viešbučiuose lauzyti baldus, mėtyti televizorius per langus ir prabilome tik tada, kai paminėjus lietuvių vardą viešbučiai atsakydavo nuomoti mums patalpas.“

Bedirdamas Vilniuje, be „Apmaštyimų iš Turniškių“ spaudai, siuntinėdavau elektroniniu paštu savo savaitines apžvalgas pažįstamųjų ratui, tačiau joks išeivijos laikraštis jų nebūtų spausdinęs. O kodėl? Kas gi būtų spausdinęs mano komentarus, kuriuose tada rašiau, kad konservatorių kandidatų rinkiminių sąrašų mirga buvusieji komunistai ir įvairūs prisilapėliai, kad konservatorių rinkiminė programa, pavadinta „Lietuvos sėkmė“, yra tik propagandinių šokių rinkinys, kad Gedimino Vagnoriaus sudarytas ministrų kabinetas neišsilaiskys nei pusmečio, kad Vytauto Landsbergio rinkiminis štabas, kuriame ir keli išeiviai talkino, dirba, tartum stengdamasis, kad nepapultų net į antrąjį rinkimų ratą ir kad pats G. Vagnorius jau iš anks-

to nurašęs V. Landsbergį ir pralaimėtojus. Rašiau, kad į antrąjį ratą pateks Artūras Paulauskas ir Valdas Adamkus, ir kad pastarasis taps laimėtoju. Tikrai nesu joks aiškia regis ir daugeliu atveju apsirikau, klydau. Pavyzdžiui, G. Vagnoriaus parinkti ministrai išilaukė daugiau nei pusmetį, o jis pats pralaimėjo prieš V. Landsbergį, nors rašiau, kad jis stengsis neiti į konfliktus su prezidentu ir daugiau ar mažiau neutralizuos Seimo pirmininką iš politinio gyvenimo.

Kai kas pasakys, o kokia nauda būtų buvusi, jei mano ir kitų panašiai mastančių komentarai ar rašiniai būtų radę vietos išeivijos spaudoje? Visgi manau, kad būtų. Skaitytojas, užsiprenumeravęs laikraštį, turėtų gauti informaciją, net jei ta informacija nėra populiari tarp skaitytojų daugumos ir jei ne visai atitinka to laikraščio linijai. Bet svarbiausia, kad išeivija, prieš atidarydama pinigines, būtų tikrai žinojusi, kokius asmenis ji remianti ir ko ateity iš jų galima susilaukti. O susilaukta to, kad po išeivijos remtųjų valdymo ir jų pranašautos Lietuvos sėkmės, jie vieni kitus pradėjo mėtyti iš savo įkurtos partijos ir tiek nuvylė žmones, kad Lietuvos patriotiškiausio miesto meru tapo gatvės reksnys. Išeivijos spauda piktinosi Lietuvos žiniasklaidą, kritikuojančią valdanciuosius, net pritarė pastariesiems pavadinusiems žiniasklaidą „purvasklaidą“ ir kad ją paskaičius reikia „ransas nusiplauti“. O dabar matome, kad ta žiniasklaidą, nors ir su žymiu bulvariniu atspalviu, vis tik yra buvusi teisi. Todėl nenuostabu, kad naujai atvykusieji nelabai domisi išeivijos spauda. Per pusšimtį metų jiems buvo prieinama tik viena spauda. Spauda, terodanti ne tikrąjį gyvenimą, bet tokį, kokį norėjo parodyti okupantas ir jo primestoji partija. Kratosi jie šiandieną laikraščio: pamokslaujancio, giriančio savuosius, peikiančio kitaip galvojančius, nuslepiančio blogybės, keičiančio savo liniją pagal kažkieno užsakymą. Ar ne todėl ir buvęs komunistų laikraštis „Tiesa“, nors ir tapęs „Diena“, bet palaikęs kairiųjų, t.y. LDDP liniją, prarado skaitytojus ir bankrutavo, o „Lietuvos aidą“ besąlygiškai rėmusį tik vieną partiją, paliko skaitytojais ne šimtais, bet tūkstančiais.

Visgi, reikia pripažinti, kad ir išeivijos spauda pasikeitė. „Drauge“ turime laisvų skyrių, kuriame telpa ir kontroversiškos nuomonės, kurioms prieš 30-40 metų vietos nebūtų buvę. Redaktorės vedamuosiuose neminama apie „krumą“, kaip amerikiečiai sakytų, bet neretai ir aštriai pasisakoma, nevengiant net pavardės minėti. Juk ir aš pats viename jų esu „per galvą ga-

SKELBIMAI

ELEKTROS
VEDIMAI – PATAISYMAI
Turiu Čikagos miesto leidimą.
Dirbu užmiesty. Dirbu greitai,
garantuotai ir sąžiningai.
773-779-3313
KLAUDIJUS PUMPUTIS

AUTOMOBILIO NAMŲ SVEIKATOS
IR GYVYBES DRAUDIMAS.
Agentas Frank Zapolis ir Off. Mgr. Aukas
S. Kana laisva Lietuviškai.
FRANK ZAPOLIS
3208 1/2 West 95th Street
Tel. (708) 424-8864
(773) 681-8864

Window Washers Needed!
40,000 per year. We need 100 crews.
No exp. necessary. Will train. Must
have valid driver's license and trans-
portation. Must be fluent in English.
L.A. McMahon Window Washing.
Tel. 800-820-6155.

Kalame visų rūšių „sidings“,
„soffits“, įdedame
lietvamzdžius (gutters) ir
dengiame stogus. Skambinti
Romui tel. 630-774-1025.

HELP WANTED
Banquet waitresses/waiters
Condesa del Mar, 12220 S.
Cicero
Alsip, IL. Apply in person.

Dėmesio lengvi plovėjai!
Reikia 200 asmenų. Galima uždirbti virš
\$1000 ir savaitę. Darbas pirmą. Seidm.
Sekm. dirbi neperdarna. Pajūris nebetina.
Reikia: mokėti lietuviškai, turėti savo
auto. Dirbama grupėmis po 2-3 asm. Tik
gyvenamose namuose, ne daugoraziniuose.
Atvykite lietuviškai ir padėkite darbą kovo 1
d. Tel. 630-724-9760, 1989 University
Lane, Unit F, Lake Oswego, OR 97034;
valstiet | pietus iki Ohio; tada | rytus iki
Akademij; kairės iki University Lane.

Carlisle Staffing
350 E. Ogden Avenue
Westmont, IL 60059
Temporary Employment Agency is
hiring without a fee in the companies
for temporary and permanent
assignments.
Assembly positions are available in
Downers Grove. Three shifts. Very
good environment. Lots of overtime
and double time hours. Pay rate: \$6.50-
7.00 on start. Good benefits after 3
months. No English necessary.
Machine operators and welders are
needed. Must read blueprints and in-
structions in English.
Legal documents required.
Call: 630-920-4238. Ask for Halina
or Marek. We speak English, Polish,
Russian, Spanish, German.

GREIT PARDUODA

RE/MAX
REALTORS
OFFICE (773) 886-8888
HOME (708) 425-7188
FAX (708) 886-4818

RIMAS LSTANKUS
• Greitas ir sąžiningas pataravimas
• Nuosavybių įkainavimas veltui
• Perkame ir parduodame namus
• Pensininkams nuolaida

NEW VISION
12932 S. LaGrange
Palms Park, IL 60064
Bus.: 708-361-0888
Vocal Mail: 773-854-7020
Pager: 708-892-2573
Fax: 708-361-9618

DANUTĖ MAYER
Dirba naujoje įstaigoje. Jei norite par-
duoti ar pirkti namus mieste ar
priemiesčiuose, kreipkitės į DANUTĘ
MAYER. Ji profesionaliai,
sąžiningai ir asmeniškai patarnaus.
Nuosavybių įkainavimas veltui.

Apt. For Rent
Vic. Midway airport. 2 bedrm.
Incl. Heat + sec. dep. \$600 mo.
Non smoking adults, no pets.
Call after 5 p.m., tel. 773-585-
5757.

Apt. For Rent
Vic. 63rd & Kedzie
2 rm. studio apt. w/kitchenette, bath
credit check/ref. required
\$375/mo. + util. and sec. deposit
773-838-9284

Reikalingi vyrai ir moterys namų
valymui Naperville rajone.
Pageidaujama, kad turėtų savo
automobilį. Geras darbo sąlygos.
Galima susikabinti rusiškai,
lietuviškai. Tel. 630-579-1346;
630-341-4242.

Reikalingos moteriškų
rūbų siuvėjos-
pagalbininkės.
Tel. 708-557-5830.

Help Wanted
Experienced esthetician, busy
Naperville salon/SPA. Great work-
ing environment. Guarantee. Ben-
efits. High retail commission. Tel.
630-355-9700.

Help Wanted
3 female care givers needed.
Must be able to inject insulin.
Good English required. Help-
ful if owns a car also.
Tel. 262-763-2615.

• Šypsena – yra tikras
gamtos vaistas nuo visų
skausmų, bet ji yra nenuper-
kama, nepaskolinama, nepa-
vagiama daiktas, nes turi
vertę tik tuo metu, kai labiau-
siai reikalinga.

• Šypsena – kaip tekanti
upė: jei norite ją plaukti, rū-
pinkitės, kad vanduo nenu-
sektų arba neišsiliėtų iš kran-
tų.

„DRAUGAS“
NAUJIEMS SKAITYTOJAMS
papiginta kaina: tik už 65 dol. metams,
tik gyvenantiems JAV-se.

Mecenatas prašo „DRAUGO“
skaitytojus užprenumeruoti savo
vaikams, vaikaitiams,
naujai atvykusiems tautiečiams iš
Lietuvos.

Papiginimas tęsis iki liepos 1 d.

DRAUGAS
THE LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWS
Tai – Jūsų laikraštis!

„ŠYPSENĖLĖ“
SEKMADIENI, GEGUŽĖS 28 d.
3 val. p.p.
JAUNIMO CENTRE
5620 S. Claremont
Chicago, Illinois

Programoje:
„NERINGA NEKRAŠIOTĖ“
„LAIMA LAPKAUSKAITĖ“
Marijampolės „O la la“ choro
vadovė
„Ansamblis „Laidūnai“
vadovė Dalia Gedvilienė

Visus maloniai kviečia „SAULUTĖ“, Lietuvos
valstybinio koncerto būrelis
Labdaros koncerto tikslas – nupirkti auto-
busedžių kaimo, rajono vaikus vežti į mokyklą,
ypač tuos su negalia

Kviečiame visus savo auts prisidėti:
Vardas, pavardė.....
Adresas.....
Telefonas.....
Autas.....

Celius rašyti „Saulutė“ arba „Sunlight Orphan Aid“

419 Weldner Road,
Buffalo Grove, IL 60089,
USA
TAX I.D. #36-3003339

Koncertai vyks:
Gegužės 24 d. – Daytona
Beach, Florida
Gegužės 28 d. – Chicago,
Illinois
Birželio 4 d. – Detroit,
Michigan

Čikagoje bilietai iš ankato gaunami
„Sėdičioje“

MUZIKOS GARSUOSE GYVUOKI „NERINGA”

Balandžio 2 dieną, kaip įprastai, rytas pakeitė naktį, žadindamas visa, kas gyva, naujai prasidėjusiai dienai. Putnamo Nekaltai Pradėtosios Mergelės Marijos vienuolyno seselėms ši diena buvo ypatinga. Nuo ankstyvo ryto girdėjosi nerimo šurmuly. Visi ruošėsi religinės muzikos koncertui — vajui, skirtam remti Neringos stovyklą. Virtuvėje triūsė šeimininkės, centrinėje vienuolyno koplyčioje repetavo solistės.

Tyras, įvairiais kvapais prisipildęs oras, pakili, besirenkančių svečių nuotaika žadėjo gerą dieną. Prasiskverbes pro vitražus, saulės spindulėlis suteikė pilnutėlaitė žmonių koplyčiai jaukumo ir šilumos. Visus susirinkusius pasveikino Gita Kupčinskienė, Nekaltai Pradėtosios Marijos Seserų Amerikoje rytinio pakraščio rėmėjų valdybos pirmininkė. Buvo pristatytos labdariniam koncerte sutikusios dalyvauti atliekančios. Visų pirma Dalia Sakaitė — pianistė. Daugelis susirinkusių Dalią pažinojo, ne tik kaip puikią pianistę, bet ir kaip Neringos stovyklautoją bei vadovę. Lina Veleckytė — smuikininkė — taip pat buvusi neringietė. Trečioji atlieka — Audronė Simonaitytė Gaiziūnienė — lyrinis sopranas.

Profesionaliai atliekami kūriniai dar kartą įrodė, kad muzika, tai dalis gyvenimo kiekvienai menininkei. Su šiluma ir meile, atsidavimu ir kruopštumu buvo atliktas kiekvienas akordas. Vienuolyno koplyčia prisipildė stiprėjanciais, apylanciais, žaidžiančiais, verkiančiais, maldaujančiais garsais. Ir tada supranti, kad muzika užgimsta drauge su žmogaus siela — tai yra jo svarbiausioji ir pirmutinė kalba.

Buvo atlikti M. Reger, P. Mascagni, Schubert/Liszt, G. Bizet, J. Brahms, G. F. Handel, V. Jakubėno, P. Tschai-kovsky ir kitų didžiųjų kompozitorių kūriniai.

Netrūko aplodismentų ir gilių už nuostabų peną mūsų dvasiai, už galimybę muzikos apsupyti Gavėnios laiką pabūti susimąstyme ir susikaupime. Visų susirinkusių vardu Regina Jagminienė, Neringos tarybos pirmininkė, padėkojo solistėms už koncertą. Nuširdus aciu buvo tartas visam koncerto organizaciniam komitetui: seserų atstovei provincijolei sesei Paulei Savickaitėi, nariams Gitai Kupčinskienėi, Sofijai Sakalienei, Gintarei Ivaškienei, Danai Grajauskaitėi, dr. Česlovui Ma-

sačiui, Juozui Rygeliui, Romui Drazdauskui, Gintarui Čepui, Aidui Kupčinskui. Ir ypatingi padėkos žodžiai buvo skirti koncerto organizacinio komiteto pirmininkei Aldonai Prapuolonytei. Dana Grajauskaitė, Neringos direktorė, dar kartą priminė, koks svarbus gyvenimo tarpsnis mūsų jaunimui yra stovyklavimas Neringoje. Ir kad visa veikla, vykdoma šioje stovykloje, būtų turtinga, naudinga ir duotų rezultatų, reikalinga finansinė parama. Dana vaikų ir vadovų vardu aciu tarė visiems susirinkusiems, visiems, kurie savo aukomis prisidėjo, padėdami išlaikyti lietuvišką dvasią, tikėjimą ir tautiškumą, Neringos stovyklos egzistavimą, ir pakvietė dieną pratęsti prie vaišių stalo.

Malonu buvo pabendrauti su koncerto atliekančiomis, susitikti senus pažįstamus ir susirasti naujus draugus jaučioje aplinkoje, kur švelniai kvėpėjo puokštės pirmųjų pavasarių gėlių. Už jas dėkojame Marijai Noreikienei. Stebino vaišių pasirinkimas; jas organizavo Sofija Sakaliene. Dėkojame visiems, prisidėjusiems prie vaišių įvairumo, visiems, kurie kepė pyragus ar kitus gardumynus.

Žiūrį ir nuotraukas, pasakojančias apie neringiečių gyvenimą, ir linksmas ir nuotaikingas akimirksnis, ir nerūpestingas vaikiškas šypsenas ir supanti, kaip svarbu savo kely suitikti gerą draugą, išgirsti protingą patarimą, praplėsti savo žinių ratą ir paprasčiausiai puikiai praleisti neuzmirštamas vasaros atostogas.

Į vakarą Nekaltai Pradėtosios Mergelės Marijos vienuolyno pamažu tuštėjo. Tilo svečių balsai, geso šviesos. Tik muzikos garsai ilgai nepaliks koplyčios sienų. Ir mūsų širdyse giliai išliks susirinkusių geranoriškumas, meilė šalia esančiam, padėka pagalba suteikusiems. Religinės muzikos koncertas — vajus, skirtas Neringos stovyklai remti, dėka profesionalių menininkių Dalios Sakaitės, Linos Veleckytės, Audronės Simonaitytės-Gaiziūnienės ir visų susirinkusių dosnumo, pavyko. Lai niekada netyla vasara Vermonto miške lietuviškos maldos ir dainos, lai negęsta draugystės laužas, susilandantis mus visus.

Prabėgo dar viena diena... Užmigo visa kas gyva... Bet liko širdy kažkas nepaprasta ir neužmirštama, paslaptinga ir nepakartojama...

Estera G.

Po pavykusio Rytinio JAV pakraščio Putnamo seselių rėmėjų ruošto religinio koncerto balandžio 2 d. Iš kairės: sol. Audronė Gaiziūnienė, pianistė Dalia Sakaitė ir smuikininkė Linda Veleckytė, o tarp jų — stovyklų vadovas Norbertas Lingertaitis.

VIENOS BIBLIOTEKOS ODISĖJA

REMIGIJUS MISIŪNAS

Palikdami namus 1944-ųjų vasarą (ir neretai paskubomis), lietuviai su savimi pasiimdavo tik būtiniausius daiktus. Knyga paprastai tarp tokių retai. Patekdavo, o jeigu taip ir nutikdavo, tai jai retai tekdavo daug vietos. Ir vis tik Vakaruose įvairiais keliais atsikūrė keli nemanomi knygų rinkiniai. Daugiausia — asmeniniai, be to, iš Lietuvos išvežtos buvo ir Vytauto Didžiojo universiteto Technikos fakulteto bei Ginkluotės valdybos knygos.

Tačiau didžiausia tokiu „DP“ lemties ženklų pažymetu knygų rinkiniu, matyt, buvo Kybartų mokyklos biblioteka. Vakaruose ji vadinta gimnazijos biblioteka, tačiau, jeigu tikėtis „Lietuvių enciklopedijai“, Kybartuose 1918 m. pabaigoje buvo įsteigta Lietuvių katalikų švietimo draugijos „Žiburio“ progimnazija, kuri 1925 m. buvo paversta aukštesniąja komercine mokykla, o 1934 m. suvalstybinta, tad nelabai aišku, ar tai buvo gimnazija, ar komercinė mokykla.

Kaip ten bebūtų, savo sukauptu knygų fondu Kybartų mokyklos biblioteka, matyt, nesiskyrė nuo to meto Lietuvos gimnazijų bibliotekų. Tarp daugiausia kaip 2,000 jos knygų daugiausia būta grožinės literatūros, taip pat mokslinių veikalų bei vadovėlių.

1944 m., iš rytų artėjant frontui, visuotinėje sumaistėje kažkoks A. Januškevičius sugebėjo gauti vagoną ir, pakrovęs į jį bibliotekos knygas, išgabeno jas iš Lietuvos. Po karo biblioteka buvo surasta Bavarijoje. Iš pradžių ją galvota pervežti į Miuncheną, net

buvo gautas leidimas, tačiau vėliau planai pasikeitė ir biblioteka pateko į Vurzburgą, kur buvo perduota vietos lietuvių gimnazijai.

Kybartų mokyklos biblioteka tapo tikru lobiu spartiai besistiegiusioms tremtinių mokykloms, kurioms buvo striuka su knygomis. Jos fondo pagrindu buvo sudaryti keli knygų rinkiniai, kuriuos 1946 m. gavo kai kurios didesnės gimnazijos. Jos, savo ruožtu, iš knygų turėjo parengti mazesnius rinkinius, kuriais, pasikeisdamos ratu, būtų galėjusios naudotis aplinkiniame rajone veikusios lietuviškos mokyklos įstaigos. Tiesa, išlikę (ir šiuo metu Pasau-

SIGNATARŲ NAMUOSE PAMINĖTAS KOVO 11-OSIOS DEŠIMTMETIS

Kovo 11-osios dešimtmetiui paminėti Signatarų namai paruošė dvi nedideles parodas: Sąjūdžio laikų plakatus, kuriuos surinko ir išsaugojo buvęs aktyvus sąjūdietis Algirdas Remeika, ir Sąjūdžio informacinės agentūros fotografo Andriaus Petrulėvičiaus fotografijų parodą „Lemtinga Lietuvai diena — Kovo 11-oji“. Be to, kartu su Kovo 11-osios Lietuvos nepriklausomybės akto signatarų klubu išleisdome knygą „Lietuvos nepriklausomos valstybės atstatymo signatarai 1990“ ir kompaktinį diską „1990 kovo 11 Lietuvos pasirinkimas: nepriklausomybė“, kuriuos pristatėme 2000 metų kovo 11-os dienos renginyje. Renginyje prisidėjo 10 val. vakaro, tuo metu prieš dešimt metų buvo paskelbta vardinio balsavimo už Lietuvos nepriklausomos valstybės atkūrimą pradžią. Iš Signatarų namų balkono Sąjūdžio laikų „ruporas“ Algirdas Kaušpėdas pradėjo dešimtmečio minėjimo iškilmes. Visus, susirinkusius prie Signatarų namų, pasveikino Lietuvos Respublikos prezidentas Valdas Adamkus. Zigmas Vaišvila Sąjūdžio iniciatyvinės grupės ir signatarų vardu padėkojo Lietuvos žmonėms, be kurių pagalbos nebūtų ir Lietuvos nepriklausomybės.

Po to, ekrane, sumontuotame Signatarų namų lange, buvo rodomos sąjūdžio laikų skaidrės, skambėjo tų laikų muzika. Skambant „Jorės“ folklorinio ansamblio atliekamos nuotaikingos muzikos garsams ir susirinkusiems besisukant linksmos polkos ritmu, į Signatarų namus rinkosi signatarai, kurie pasirašė Signatarų namų garbės svečių knygoje, užsienio valstybių ambasadoriai, valstybės vadovai, Sąjūdžio žmonės.

Iš balkono aktorius Tomas Vaisieta perskaitė Kovo 11-

lio lietuvių archyve saugomi, dokumentai) teatspindi tik vieno tokio rato, kurį sudarė šešios Bavarijoje veikusios lietuvių gimnazijos bei progimnazijos, egzistavimą.

Siomis mokyklos knygomis keitėsi pagal nustatytą tvarką ir eilę, tačiau po 1946/1947 mokslo metų paašėjo, kad tvarka subyrėjo, dalis knygų negrįždavo nustatytu laiku, o kai kurios ir visai prapuolė. Prieš kitus mokslo metus knygos buvo surinktos į vieną vietą ir parengtas naujas keitimosi jomis planas, be to, pasistengta aptvarkyti susidėvėjusias knygas, tačiau ir kitais metais kartojosi senos bėdos, ypač aktualia problema darėsi knygų susidėvėjimas bei dingimas. Susidėvėjusių knygų taisymui iš mokyklų buvo renkamas specialus mokestis (daugiausia — cigarečių), o mokiniai raginami

DRAUGAS, 2000 m. gegužės 5 d., penktadienis

5

kaip galima atidžiau saugoti knygas.

Deja, kai kurių tokių raginimų jau nebegalėjo išgelbėti ir jų netekimas ar dingimas (ypač jeigu tai būdavo vieninteliai egzemplioriai) būdavo labai skaudus dalykas, nes neturėta kuo jų pakeisti. Menkai gelbėjo ir reikalavimas, kad asmuo, prapuldęs knygą, pakeistų ją vertingomis Lietuvoje ar tremtyje išleistomis knygomis.

Naudojimąsi kilnojamosios bibliotekomis apsunkindavo ir kai kurių knygų „atsilikimas“, t.y. bibliotekėle iš gimnazijos į gimnaziją būdavo perduodama ne visa ir naujam „savininkui“ tekdavo gauti laiką, stengiantis atgauti „atsilikėles“.

Tiesa, Kybartų mokyklos biblioteka, prarasdama vienas knygas, sykiu buvo papildoma ir naujomis, išleistomis tremtinių gimnazijos bei progimnazijos, egzistavimą.

Bėgant laikui, tarp tremtinių daugėjo nepatenkintų tuo, kaip tvarkoma Kybartų biblioteka. Šalia bėdų išvardinimo girdėjosi ir siūlymai kaip pagerinti jos darbą, tačiau laikas ir ypač artėjanti emigracija padarė savo pataisas — 1948 bibliotekos tvarkymą perėmė LTB Švietimo

valdyba bei Knygų leidimo komisija ir ji tapo centrine LTB biblioteka. Jos knygomis ir toliau galėjo naudotis išeiviių mokyklos, specialiajoms buvo sukomplektuota apie 20 mažų kilnojamoji bibliotekėlių. Be to, mokyklų pagėdavimu, būdavo sudaromi ir teminiai knygų rinkiniai, kur patekdavo mokymo procesui reikalingi leidiniai, ypač pasaulinės literatūros klasikų leidiniai, kurių iš naujo išleisti išeivijoje nebuvo galimybės. Be to, knygomis galėjo naudotis mokslininkai ir kul-

tūros darbuotojai, tačiau Švietimo valdyba griežčiau reikalavo pakeisti prapuldę knygą nauja, taip pat surinkti knygas iš skolininkų.

Prasidėjus emigracijai, centrinė LTB biblioteka tapo priešlauda panaikintų DP stovyklų bibliotekų knygoms. Kai kuriais duomenimis, jų dėka centrinės LTB bibliotekos fondas padidėjo veik 5,000 knygų, o iš viso biblioteka turėjo apie 7,000-8,000 knygų.

To meto sąlygomis skaičius nemanoma, tačiau viena bėda — DP erai einant į pabaigą, tragiškai mažėjo jos skaitytojų skaičius. Ir jai, kaip ir tremtiniams, atsisveikinusiems su DP vardu, teko ieškoti naujos vietos, tačiau tolimesnis Kybartų mokyklos bibliotekos likimas neišskus. Vienais duomenimis, ji, kaip buvęs turtas, buvo perduota VLIKui ir persiūsta į Bostoną, kun. P. Jurui, kitais — kad kai kurios knygos perduotos vieninteliui Vokietijoje likusiai lietuviškai Vasario 16-tos gimnazijai, o kitos netgi pasiekė Vatikaną. Tad jos pabaiga lieka pabaiogje neaiški, tačiau galima tvirtinti, kad DP lemties ženklų paženklinta biblioteka tinkamai pasitarnavo išeiviių bendruomenei pokario metais Vakarų Vokietijoje.

P. BUGAILIŠKIO PREMIJA

Kovo 10 d., minint Šiaulių „Aušros“ muziejaus 77-ąsias įkūrimo metines, muziejaus Frenkelio rūmuose (Vilniaus g. 74) miesto J. Janonio vidurinės mokyklos istorijos muziejaus įkūrėjui ir vadovui J. Krivickui buvo įteikta Pelikso Bugailiško premija. Ši 1998 m. muziejaus įsteigta premija suteikiama už muziejininkystės, kraštotyros darbų, kultūrinę ir mokslinę veiklą bei darbus, jamžinantių Šiaulių kraštotyros draugijos, „Aušros“ muziejaus įkūrimo iniciatoriaus ir globėjo P. Bugailiško vardą.

Vasario 16-osios klubo pirm. Tomą Šerną sveikina tautodailininkė Birutė Janavičienė ir reformatų kun. Rimas Mikalauskas.

Zigmas Vaišvila — Kovo 11-osios klubo prez., sveikina pirmąjį Danijos Karalystės ambasadorių Lietuvoje Doug' Carlson (dešinėje).

Neringos stovyklos administratore Dana Grajauskaitė ir ses. Paulė Savickaitė tarp jaunųjų stovyklautojų, kurie įteikė gėles programos atliekoms. Iš kairės: Akvilė Girdauskaitė, Dainius Kazlauskas, Aista Kazlauskaitė.

**UNION TELECARD
ALLIANCE, LLC**

Didžiausia telefono
pokalbių kortelių platintoja

MES ESAME GIRDIMI per atstumą; MES MATOMI iš tolo!!!

RYTŲ EUROPOS TELEFONO POKALBIŲ KORTELĖ
THE EASTERN EUROPEAN CALLING CARD

Lietuva - 22.0¢ Latvija - 22.7¢ Rusija - 12.5¢ Ukraina - 14.2¢ Lenkija - 14.2¢

- Nėra prisijungimo mokesčio
- Likusių minučių laikas neapmokamas (no minute rounding)
- Nėra užimtumo signalo
- Rusiškai ir lenkiškai kalbantys patarnautojai

- Prieinama naudojant 800 numerius
- Puikus patarnavimas
- Geriausios kokybės sujungimas
- Žemiausios kainos

		\$5	\$10	\$20			\$5	\$10	\$20			\$5	\$10	\$20
Country	Retail	Min.	Min.	Min.	Country	Retail	Min.	Min.	Min.	Country	Retail	Min.	Min.	Min.
Albania	\$0.181	27	55	110	Greece	\$0.125	40	80	160	Russia	\$0.125	40	80	160
Armenia	\$0.263	19	38	76	Hungary	\$0.142	35	70	140	Russia, Moscow	\$0.057	87	175	350
Azerbaijan	\$0.278	17	35	71	Israel	\$0.083	60	120	240	Russia, St. Petersburg	\$0.083	60	120	240
Belarus	\$0.263	19	38	76	Italy	\$0.083	58	117	235	Slovakia	\$0.200	25	50	100
Bosnia & Herzegovina	\$0.200	25	50	100	Kazakhstan	\$0.200	25	50	100	Slovenia	\$0.181	27	55	110
Bulgaria	\$0.166	30	60	120	Kyrgyzstan	\$0.277	18	36	72	Tajikistan	\$0.250	20	40	80
Canada	\$0.083	60	120	240	Latvia	\$0.227	22	44	88	Turkey	\$0.181	27	55	110
Croatia	\$0.238	21	42	84	Lithuania	\$0.220	22	45	90	Turkmenistan	\$0.312	16	32	64
Czech Republic	\$0.166	30	60	120	Macedonia	\$0.238	21	42	84	Ukraine	\$0.142	35	70	140
Estonia	\$0.153	32	65	130	Moldova	\$0.217	23	46	92	United Kingdom	\$0.083	58	117	235
France	\$0.083	58	117	235	Poland	\$0.142	35	70	140	USA	\$0.083	60	120	240
Georgia	\$0.200	25	50	100	Romania	\$0.200	25	50	100	Uzbekistan	\$0.138	36	72	144
Germany	\$0.083	58	117	235	Romania, Bucharest	\$0.153	32	65	130	Yugoslavia	\$0.181	27	55	110

Mazeikių „Ventos“ vidurinė mokykla, prigludusi 1998 ir 1999 m. A.P.P.L.E. vasaros seminarus.

RUOŠIAMĖS DEŠIMTAI A.P.P.L.E. SEMINARŲ VASARAI

ALDONA MIŠKINIENĖ

Artejan vasarai, kreipiamės vėl į mūsų lietuvišką visuomenę, prašydami stipendijų Lietuvos mokytojams. Iki šiol jau daugelis dosniai atsiliėpė ir jau daugiau nei 5,000 mokytojų palengvino finansinę naštą. 30 dolerių stipendija toli gražu nepadengia dviejų savaitių pragyvenimo bei kelionės išlaidų, o kur dar prarasto laiko sodų ir daržų darbai... Bet norinčiųjų dalyvauti skaičius nemažėja, o mokytojų atranka daroma Lietuvoje, tad dažnai specifiniai mokytojai, kuriems žmonės skiria stipendiją, kartais jos negauna. Kiekvienais metais programa yra kitokia, priklausanti nuo to, kokie pageidavimai yra pateikti Lietuvos mokytojų ar švietimo ministerijos. Seminarų pasisėkimai įrodo skaičiai norinčiųjų ir juos pateikti, švietimo ministerijos bei savivaldybių švietimo skyrių finansinis įsigaliojimas. Vietovė, kuri kviečiasi seminarus, nėra didelė naštą — reikia vasarą atidaryti vieną mokyklą, parūpinti nakvyne, gaminti maistą keliems šimtams žmonių. Atvykę mokytojai ne visi turi pažįstamų, kur galėtų pernaktuoti, tad patys užsimoka už nakvynę ir maistą, o savaitgalį skuba namo, jei ne per toli gyvena.

A.P.P.L.E. bendrijos darbo vaisiai jau noksta. Lietuvoje reikia įvairių disciplinų darbo grupės, kurios palaiko ryšį su A.P.P.L.E. darbuotojais ten ir JAV. Mano žiniomis, jau veikia mokytojų centrai bent dvylikoje vietovėse. Juose kaupiamos profesinės literatūra, pagalbines mokymo priemonės, ruošiamos mokytojams pasitobulinti paskaitos, kompiuterių klasė.

Seminarai padarė didelę įtaką pažiūrai į fiziškai ar protiniškai silpnai išsivysčiusius vaikus — kviečiami profesionalai daryti diagnozes, pagelbėti tėvams ir mokytojams, pagal turimas jų sąlygas, kad tie vaikai galėtų vystytis. Šią žiemą Amanda ir Algis Muliočiai mokytojus su negaliojančiais kompiuterio įgūdžiais.

Jau 1988 m. Lietuvos švietimas pradėjo savo, dar dabar besitęsiančią, švietimo reformą, kurios iniciatorės buvo pedagogės Kupcikiienė ir Lukšienė. 1992 m. buvo patvirtinti reformos dokumentai. Šios reformos prielaida, kad švietimas yra socialinis ir kultūrinis gyvenimo veiksmas, ir kurį reikia įvesti demokratiskumą ir humaniskumą. Mokyklą reikia pervesti į demokratinius pagrindus pagrįstą

sistemą, kurios centre stovi vaikas, ugdomas ir auklėjamas tėvų ir mokytojų teigiamai, ir globojamas visuomenės bei vyriausybės organų.

Sovietiniais laikais visose gyvenimo formose centras buvo valstybė. Mokykloje mokytojas mokė valdžios nustatytą programą, diskusijos su mokiniais, ar tarp mokinių, buvo nepageidautinos, nebent surežisuota forma ir nustatyta tema. Ateizmo pamoka kiekvienoje disciplinoje (mokomam dalyke) buvo būtina, klasės nuolat inspektuojamos vadovybės arba valdžios inspektoriatų. Tas, savaime aišku, neleidė nei mokytojui, nei mokiniui vystyti individualų protavimą ir kritišką mąstymą, neleidė jaunuoliui išmokyti pasitikėti savimi, neleidė jam išmokyti daryti sąmoningą vertybių atkanką.

Lietuvoje ir čia skundžiamasi, kad Lietuvoje keliauja vakarietiškos srutos, tačiau jų nenuvežė mes, didelę pasipirtį negerovių plėtrai davė tas faktas, kad daugelį jų lietuviai pasisavino patys, nes jos buvo duodamos nemokamai. Labai mažai buvo dėdama pastangų padaryti atranką, pasisavinti, kas gera ir atmeti, kas žalinga. O veltui duodama šalpa plaukė iš visur — knygos, žurnalai, žemiasio lygio televizijos programos, pornografija, visokie patarnavimai ir prekės, blogiausi kapitalizmo požymiai rado derlingą dirvą. Piktžolės gliauti išsiskynio, ir dabar bus sunku jas išrauti.

Lietuvos valstybė yra atkuriamą demokratiniiais pagrindais, tačiau vyrauja dar sovietinis mentalitetas, kad demokratija yra utopija, totali laisvė, net anarchija — darau kiti nori, be jokios atsakomybės. Sunkiai vyksta ne tik Lietuvoje, bet ir JAV įgyvendinti idėjos, kad demokratija nėra laisvė, bet laisvas kūrimo būdas. Demokratiskas sprendimo būdas problemoms gyventi kuria naujas problemas.

A.P.P.L.E. seminarai nuo pat pradžios buvo didelis pastūmis demokratinei bendruomenei formuoti. Dviejų savaitių seminarai bando būti tuo švietimo reformos pageidavimu demokratinio, humanistinio proceso klasėje modeliu, kuris grįstas pasitikėjimu savimi ir kitais, kad galima problema spręsti be nurodymų iš aukščiau. Lietuvos pedagogai, noromis ar nenoromis, turėjo keistis, ypač savo pažiūromis į vaiką ar jaunuolį. Jo asme-

nybės lavinimas ir plėtojimas bus lemiamas veiksnys. Mokyklos tikslai yra auginti savarankišką, laisvą pajėgų asmenį, auklėti jį bendradarbiavimui, pajėgų pasiaukoti bendriems tikslams, ugdyti igūdžius dalyvauti kultūriniame, socialiniame ir visuomeniniame gyvenime. Vertybių sistemoje reikia įvesti lavinimo tautinio sąmoningumo ir religingumo. Mokyklos esminis tikslas yra šiltas mokinių — mokytojų bendravimas.

Švietimo reforma toliau nuostato standartus naujų mokytojų lavinimui — kultūrinį, socialinį, pedagoginį, psichologinį ir dalykinį. A.P.P.L.E. profesinė partnerystė nevaizuoja mokyti, bet dalintis patirtimi, metodais, mokyklos būdais, pagalbėmis priemonėmis, nauja technologija. Nuolat palaikomas ryšys su Lietuvos pedagogais, renkanti lektorius, kreipiamas dėmesys į Lietuvos mokytojų pagidavimus. Skaičiau pasiskaitymą, kad gal vėžam į Lietuvą Amerikos mokyklos nesėkmes. Tai nepatenkinamas argumentas, nes kai kurie Amerikos mokiniai yra pasiekę nemažesnes aukštumas už olimpiadų medalius, kuriuos pelno taip pat rinkiniai Lietuvos mokiniai. Pagal Amerikos konstituciją sukurta švietimo sistema, kuri ne tik turi mokyti ir auklėti kiekvieną jaunuolį, bet taip pat užgydyti begalę socialinių žaidų. Nesimisiu jų gyventi, bet tos patios problemos jau reiškiasi Lietuvos mokyklose — per 15,000 iki 16 metų vaikų nelanko mokyklų — sunki finansinė padėtis, skurdas, sukurta šeimos, savizudybės, augantis jaunuolių žiaurumas ir kriminalizmas, alkoholis, narkotikų naudojimas, auga sparciai, ypač sąlygose, kur anarchija figūroja demokratijos vardu.

Amerikos lektorai dalinasi savo patirtimi, sėkminga ir nesėkminga, nugalėti ar sumazinti šių negerovių banga, užplūdusią visą žmonių. Dauguma paskaitininkų nėra lietuvų kilmės ir, nuvažiuoję į Lietuvą, pamilsta lietuvius, bando kaip galima geriau padėti. Tik gaila, galetų gebėjimą uždegti mus noru dalintis tuo, kas turime savyje su kitais. Būkite visada, kaip tas šaltinis, iš kurio galima pasisemti energijos, žvalumo, nuoširdumo, meilės darbui, gyvenimui ir žmonėms.

Mums gal daug kas nepatinka, kas vyksta Lietuvoje, bet neapleidom jos ilgais okupacijos metais, dedami visas pastangas, kad ji vėl būtų laisva, šviesi ir graži. Tęskime šį darbą ir toliau stipendijomis paremdami Lietuvos mokytojus.

Man teko dvi vasaras dirbti

LAIŠKAI IR NUOMONĖS

MENAS PAJĖGLAI
STIPRINA SVEIKATĄ

Mat, grožis nuostabus visad, visur žavi visus. Už tai Lietuvos dabartinis sveikatos apsaugos ministras gydytojas psichiatras Raimundas Aleksa ugdo Lietuvos žmones norą sveikai gyventi per grožį: jis savo ministerijos patalpose patalpintais kūrinių lietuvių menininkų kūrinių žaidina lankytojų teigiamus jausmus, kas labai pagerina žmonių sveikatą — talkina jų asmenybių sunormalėjimui. Tas labai svarbu, nes tik normalus žmogus pajėgia, dorai gyven-damas, nekenkti sau, kitam ir aplinkai.

Tas psichiatras tvirtina, kad yra labai svarbu suvokti meną per skonio išlavimą meniskais kūrinių, kuriuos su-pranta — jais gerisi, net ne-budamas meno žinovu, ūki-ninkas, moksleivis, darbinin-kas ar savo srities profesiona-las.

Žmogus, kasdien susidurdamas su džiaugsmu, gerą nuotaiką žadinančiais meno kūriniais, savyje ugdo gerą skonį, menui, kuriuo neatsigrožedamas, pats tampa šventiškesniu, skaidresniu, sveikesniu. Kiek kartų pažvelgi į meno kūrinių, tiek kartų pamatai naujo, nepastebėto grožio. Jau Dovydas tvirtino, kad kvailas tarė savo širdyje nėra Dievo. Ne ką kitoks dabar sako, kad jau mačiau „Traviatą“ — neis-siu. Yra normalių asmenų, mačiusių operą „Faustą“ net

50 kartų, ir vis laukia progos ir toliau ją matyti — girdėti.

Tą patį gerį apturima, lankantis meno kūrinių parodose, koncertuose, dainų-šokių šventėse, pamaldose, dramose, o ypač operose bei balete.

Mes lietuviai grožio pamėgi-mu skiriamės nuo daugelio: turime menui pasiūlyti, kurie mums paruošia lietuvišką nuostabų dalyką: nepaprasto grožio operą „Traviatą“. Kas savo sveikata neapsileidžiant rūpinasi, tas būtinai neapsileis operos nepamatęs — neišgirdęs. Tai meno deimantukas. Minėtas psichiatras pataria, menu besigerint, gerinti savo sveikatą. Jo paklausydami, daug sveikesniais tap-sime. Sėkmės.

Jonas Adomavičius, M.D.
Chicago, IL

PATIKSLINIMAS

„Draugo“ (2000.III.31) laiškų skyriuje po „Atviro laiško ponui Vizentaliui“ yra redakcijos pastaba, kurioje sakoma, jog šio laiško autorė gyvena Kanadoje. To laiško ir „Draugo“ spausdinamų prisiminimų „Ketveri baimės ir pasiaukojimo metai“ autorė Birutė Straupytė-Jereminienė iš tikrųjų gyvena ne Kanadoje, o Lietuvoje. Jos prisiminimų rankraštį per Jūrą Klavinę gavau Vilniuje, ir grįžęs Kanadon, persiunčiau „Draugo“ redakcijai.

Viktoras Prišcepionka
Ottawa, Canada

AR VERTA KRAPŠTINĖTI UŽGLIJUSIAS ŽAIZDAS?

Pereitais metais gana plačiai tiek Lietuvoje, tiek ir išeivijoje buvo prisimintas prez. A. Smetonos gimtadienis. Šia proga buvo išryškinta jo turinčia asmenybė ir neabejotinai patriotizmas. Tačiau taip pat veik visi kalbėjosi šia proga prisiminę ir 1926 m. perversmą, bandydami kalbėti į išaiškinti ir įvertinti šio nelemto istorinio įvykio tikrąsias priežastis. Iš esmės bet koks perversmas, kad ginklu pašalinama visos tautos išrinkta vyriausybė, tautos valstybiname gyvenime lieka sunkiai pagydoma žaizda.

Tad tenka tik džiaugtis, kad per septynis dešimtmečius šio mūsų valstybinio gyvenimo žaizda yra užgyjusi. O šiandieninės mūsų tautos kartos nenori nieko girdėti. Tad ir neaišku, kuriam galui kai kurie žurnalistai vis nori šią žaizdą pakrapštyti. Nejaugi jie nori, kad žaizda vėl pradėtų plūti ir šiandieninės mūsų tautos kartoms aptemdytų šviesų tautos valstybinio gyvenimo įvaizdį?

Šią žaizdą rado reikalo pakrapštyti ir „Draugo“ #72 A. Gustaitis. Jis irgi bando aparti tikrąsias šio istorinio įvykio priežastis. Jis rašo, kad dr. K. Grinius dėl jo pašalinimo iš prezidento pareigų jam yra pasakęs: „Aš buvau vertas“. Atseit, svarbiausias perversmo kaltininkas buvo pats to meto prezidentas.

Visi, kurie turėjome laimės dr. K. Grinių asmeniškai bent šiek tiek pažinti ir dalyvauti

DRAUGAS, 2000 m. gegužės 5 d., penktadienis

7

jo ir jo idėjos draugų visuomeninėje veikloje, turime labai daug pagrindo abejoti, kad dr. K. Grinius būtų taip save apkalbinęs. Tad šis pokalbis turėtų būti daugiau vertinamas kaip Gustaičio lakios fantazijos padarinys. Gaila, kad tuo metu dar nebuvo tinkamų mechaninių priemonių kalbas ir pareiškimus į garsiajuostas įrašyti.

Ta pačia proga Gustaitis dar kartoją jau visiems „anekdotą“, kad kažkoks chuliganas numušė gatvėje uniformuotam karininkui kepurę. Tiesa, prisimenu, tais metais buvo pasklidęs gandas, kad Šančiuose gatvės valkata uniformuotam generolui (berods Butai?) numušė nuo galvos kepurę. Kepurės numušimą A. Smetonos minėjimuose pakartojo ir veik visi kalbėjosi. Susidaro vaizdas, kad tuo kepurės numušimu bandoma pateisinti ir visą 1926-ųjų perversmą.

Kyla klausimas, kokie jau tada buvo mūsų generolai, kad kiekvienas chuliganėlis galėjo jiems kepurės daužyti. Kiek prisimenu, visi mūsų karininkai prie uniforminio diržo dėvėjo ir rankinį ginklą. Tad jie tikrai galėjo jį panaudoti ir gatvės valkata patvirtinti, o ne vien tik verkšlenti.

Tad nenuostabu, kad 1940 m. tie generolai, kurių net keli buvo to meto vyriausybėje, nesugebėjo, Raudonajai armijai į šalį įsiveržus, suorganizuoti bent simbolinį pasipriešinimą. O vienas jų, net nesulaukęs pas prezidentą vykusio paskutiniojo posėdžio pabaigos, išskubėjo į Gudagojį iškilmingai pasveikinti į šalį įsiveržusius pirmuosius bolševikines armijos vadus.

Bet vis tik galime didžiulius, kad kiek vėliau daugelis mūsų jaunųjų karininkų-leitenantų pasitraukė į girias, įsijungė į partizanų būrius ir vadovavo žūtutinėms laisvės kovoms. Jų nei vienas neteko verkšlenti dėl numuštos uniforminės kepurės.

Jonas Daugėla
Ormond Beach, FL

JUNKIMĖS BENDRAM DARBUI

Perskaicius Kestučio Šalavejus laišką „Draugo“ dienraštyje, „Imigracijos bangos“, rasi tik kaltinimus ankstyvesnei imigracijai. Aurelijos Balšaitienės rašinyje nebuvo masta jokių kaltinimų naujo-

sios bangos imigrantams, ji tik kėlė klausimą, kodėl randa spragų tarp dviejų imigracijos bangų? K. Šalavejus pasakymas ir galvojimas, kad naujieji imigrantai neatitinka pirmųjų imigrantų „kurpaliui“, yra tik jo nuomonė. Jis taip pat pasakė, jog senoji banga galvoja, kad: „po mūsų nebus mūsų“, yra įžaidimas ankstyvesniųjų imigracijos žmonių.

Lankau naujų ateivių ruošiamas meno parodas, koncertus ir matau juos didžiuliuo menų pajėgas. Daug muzikalių žmonių. Tai meninės jėgos, kurios apledo Lietuvą, galėjusios jai duoti daug kultūrinį vertybių, bet kartu džiaugiamės, kad praturtino išeiviją meniniais sugebėjimais. Senosios imigracijos menininkai, rašytojai pavargę ir daugelis išskiliai į Amžinybę. Naujos jėgos mielai laukiamos. Esu tikras, kad, jeigu K. Šalavejus ir kiti, nueitų į ankstyvesnės bangos ruošiamus susirinkimus ir pasisakytų noris į jas įsijungti, būtų sutikti išskėtomis rankomis. Senoji banga, būdami jau gerokai pagyvenę ir veikę bent 50 metų jų pačių sukurtose organizacijose, neberašo dar įsijungti į naujai kuriamas, nes jų gyvenimo dienos artėja prie pabaigos.

Antanas Pauzolis
Chicago, IL

* „Prieš 5 metus Lietuvoje auginta 1 mln. 700,000 kaulių. Pernai jų buvo 900,000. Kiek vien dėl to žmonių liko be darbo! O štai nedidelė kaip ir mūsų šalis Danija per metus išaugina 22 mln. kaulių. Randa rinką joms eksportuoti. Niekų kalbos, kad, sužlugdę žemės ūkį, galėsime verstis kaimo turizmu, verslais. Kokie gi tie verslai? Vyžas, pintinės pinti, šaukštus drožti? Betgi jų jau pripynę, pridrožę neturintys darbo miestiečiai. Jokių paslaugų bedarbiams nepagelbės: neturintys iš ko pragyventi žmonės nelankys kavinių, restoranų, nesilsės poilsiavietėse turistai“, įsitikinęs Kauno rajono ūkininkas, Žemės ūkio rūmų prezidento narys Kęstutis Bruzikas. (Elta)

* Atsiskaitymų kortelių organizacijos Europoje „Europay International“ duomenimis, praėjusiais metais Lietuvoje užregistruota 999,000 operacijų, atliktų „Europay“ atsiskaitymų kortelėmis. (Elta)

A. † A. VALTERIUI BERŽINSKUI

mirus, jo žmonai LIUCIAI ir visiems artimiesiems
reiškiame gilią užuojautą.

Henrikas ir Laima Novickai

A. † A. IRENAI VEBRIENEI

mirus, nuoširdžiai užjaučiame jos vyrą PETRA, dukrą
ROMANĄ, jos vyrą ALLAN ir jų šeimą.

Severina ir Nardis Juškai

Namams Paskolos, Apdraustos Sąskaitos

MUTUAL FEDERAL SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO

2212 West Cermak Road, Chicago, IL 60608

(773) 847-7747

Stephen M. Oksas, President

Patarnaujame Čikagos ir Apylinkių Lietuviams Daugiau Kaip 95 Metus.

ČIKAGOJE IR APYLINKĖSE

Dailininko Vlado Vijeikio pagerbimas ir jo darbų parodos atidarymas vyks gegužės 12 d. 7.30 val. v. Čiurlionio galerijoje, Jaunimo centre. Parodos atidarymo metu taip pat bus skaitomos ištraukos iš V. Vijeikio knygų „Geriau juoktis negu verkti“.

Brighton Parko lietuvių namų savininkų gegužinė vyks gegužės 21 d., sekmadienį, Šaulių rinktinės namuose. Visi kviečiami smagiai ir maloniai praleisti sekmadienio popietę bendraujant su draugais ir pažįstamais.

JAV LB Brighton Parko rengiamas visus kviečia į jos valdybą pietus, kurie vyks gegužės 21 d., sekmadienį, Šv. M. M. Nekalto prasidejimo parapijos mokyklos salėje (4420 S. Fairfield Ave., Chicago). Pietūs bus teikiami tuoj po 10.30 val. r. lietuviškų Mišių.

Pavasaris ateina į ateitinių namų! Jį pasitiksim, surengdami gegužinę Ateitinių namų birželio 11 d., sekmadienį, 12 val. Visi kviečiami.

Tėvas Antanas Saulaitis, SJ, Moterystės Sakramentui surišęs šimtą jaunų porų, atvykus ypatingoms pamaldoms. Vedusių porų santuokos padėdą atnaujinti vyks specialią šv. Mišių metu birželio 10 d., šeštadienį, 6 val. v. Ateitinių namų sode. Po pamaldų bus kuklios vaišės ir pasisvečiavimas. Esant ribotoms vietoms, norintys dalyvauti prašomi iš anksto registruotis, skambinant Grasildai Reinytei tel. 708-352-3405 ar Pam Baukus tel. 630-325-9772.

Penktadienį, gegužės 12 d., 7 val. v. Meno galerijoje Lemonte vyks Gintės Čepinskaitės mokinių koncertas. Pasirodys 20 jaunų muzikantų (5-18 metų), koncertą užbaigs Gintės atliekami soliniai fortepijono kūriniai.

Jau pasirodė nemokamas trečiadienis „Turgaus“ numeris, kuriame spausdinami nemokami skelbimai, informacija apie darbus. Ši lietuviška biuletenį galite įsigyti visose vietose, kur parduodamas ir platinamas „Draugo“: Jaunimo centre, Lemonto Pasaulio lietuvių centre, siuntiniu siuntimo įstaigoje „Transpak“, „Baltia Express“, parduotuviuose „Gold Hen Market“ (2759 W. 71st St.), „Ogus Food“ (2600 W. 69th St.), Brighton Park Food (4600 S. Fairfield), „Park Food/Liquor Mart“ (2610 W. 71st St.), Talman Delikatessen (2624 W. Lithuanian Plaza Ct.), „Seklyčioje“ (2711 W. 71st St.) ir „Always With Flowers“ parduotuviuose (8015 W. 79th Street, Justice, IL 60458).

„Draugo“ balandžio 29 d. laidos straipsnyje „Susipažinkime su Algirdu Vokietaičiu“ klaidingai išspausdinta A. Vokietaitis sesers Gražinos Vokietaitės-Amonienės pavardė. Teisinga pavardė yra Amonienė, straipsnyje išspausdinta Armonienė. Atsiprašome.

Savo mamas ir močiutes pasikviesime į Motinos dienos pietus „Mama tau“, kurie ruošiami gegužės 14 d. 12 val. Pasaulio lietuvių centro didžiojoje salėje. Muzikas Faustas Strolia su savo jaunaisiais šeimos nariais atliks Motinos dienos pritaikytą programą. Skaniai ir šalia visų pavaišins Aldona Šoliūnienė. Reikia užsisakyti stalus ar vietas paskambinus tel. 630-271-9136. Pietus ruošia ir visus kviečia Pal. J. Matulaičio misijos renginių komitetas.

Šakiečių klubo narių pusmetinis susirinkimas įvyks gegužės 10 d. 1 val. p.p. Šaulių namuose 217 W. 43 Str., Chicago). Visus klubo narius kviečiame dalyvauti!

Solistė Audronė Gaižiūnienė Verbu sekmadienį Pavežio katedroje atliko sopraną solo partiją T. Dubois oratorijoje „Septyni Kristaus žodžiai“. Ji dainavo kartu su Lietuvos Žemės ūkio ministerijos mišriu chorą „Dobilas“ (dirigente Gražina Vaišnoraitė). Koncerte, be kitų kunigų, dalyvavo ir vyskupas J. Preikšas. Balandžio 17 d. A. Gaižiūnienė solo atliko keletą religinių turinio kūrinių Šv. Kazimiero bažnyčioje Vilniuje.

Našlių, našliukų ir pavienių klubo susirinkimas vyks gegužės 12 d., penktadienį, 1 val. p.p. Šaulių salėje, 2417 W. 43rd Str. Po susirinkimo bus vaišės.

Šv. Kazimiero kongregacijos seserys maloniai visus kviečia dalyvauti šv. Mišiose ir pasimelsti, kad kongregacijos įsteigėja Motina Marija Kaupaitė būtų paskelbta palaimintąja. Mišios bus šv. šeštadienį, gegužės 6 d., 9.30 val. r. seselių motiniškame name (2601 West Marquette Road, Chicago). Mišias aukos kunigas Thomas Pelton.

Stasys ir Giedrė Milašiai, daug metų sėkmingai vadovavę tautinių šokių grupei „Klumpė“, dabar gyvena Carlsbad, Calif. Jie ir ten įsijungė lietuvišką veiklą, suorganizavo tautinių šokių grupę iš vietinių lietuvių (net ruošiasi šią vasarą dalyvauti Tautinių šokių šventėje Toronte), nepamiršta ir savo „Draugo“ — atnaujindami prenumeratą, prisuntę 100 dol. auką. Esame dėkingi.

Gegužės mėnesio šokiadieniai po Mišių Pal. J. Matulaičio misijoje bus kalbama Šv. M. Marijos litanija.

Palaimintojo Jurgio Matulaičio misija „sveikina dienraštį „Draugą“, redaktoriai ir visus, dirbančius dienraščio gerovei. Linkime, kad „Draugas“ ir toliau lankytų mūsų namus“. Priedas — 200 dol. auką. Labai aciu!

Lietuvos Muzikos akademijos Kauno fakulteto profesorius docentas Ramutis Čepinskas mums rašo: „Po mūsų laikraštyje pasirodžiusio straipsnio apie Lietuvos Muzikos akademijos Kauno Fakultetą buvęs Kauno konservatorijos studentas (1942-1945 m.) Vytautas Rastonis, gyvenantis Centerville, MA, atsiuntė fakulteto bibliotekai vertingų knygų apie muziką ir gaidų siuntą. Nuosirdžiai dėkojame Vytautui Rastoniui už nesavanaudišką paramą mūsų mokyklai, linkėdami jam geros sveikatos ir ilgų metų“.

Zigmas Raulinaitis, gyvenantis Manahawim, NJ, žurnalistas, karininkas, buvęs „Kario“ redaktorius, daugelio karinės istorijos temų knygų autorius, S. Dziugo fondui padovanojo vertingų jo paties parašytų knygų. Dar šiais metais Vilniaus universiteto bibliotekos direktorei prašant Dziugas aprūpino Z. Raulinaitio parašytus leidinius.

„Traviatos“ pastatyme dalyvaujantis svečius režisierius Eligijus Domarkas ir solistą Arvydą Markauską viešnagės metu globos Lietuvių operos valdybos pirmininkas Vaclovas, Margarita Momkai ir Juzė Ivašauskienė. Solistai Audrius Rubežius ir Kęstutis Alčiauskis apsispyrė Lidijos ir Vytenio Rasučių namuose. Solistė Sigutė Stonytė svečiuosis pas Virginiją ir Vytautą Kupcikevičius, kurie jau per daugelį metų dainininkams iš Lietuvos suteikia viešnagę. Svečių globėjams — mūsų padėka, o svečiams iš Lietuvos palinkėjime smagios viešnagės Čikagoje!

Mokytoja Rima Polikaitytė šios vasaros Mokytojų tobulinimosi kursuose Dainavoje ves priešmokyklinio amžiaus vaikų parodomąją pamoką.

Motinos diena Pal. J. Matulaičio misijos bažnyčioje prasidės Novena už gyvas ir mirusias motinas.

BENDROM JĖGOM DAUGIAU NUVEIKSIME

Daugelio institucijų susibūrimas į vieną didelę organizaciją atneša gerų vaisių, nes tie patys rūpesčiai (saugumas, švietimas, gyvenvietės ir t.t.) apunkina visus, o jų išsprendimas yra lengvesnis, kai daroma tai bendromis jėgomis. Kaimyno pažinimas ir ryšių palaikymas taip pat sudaro sąlygas geresniai aplinkai. Taip galvojant įsisteigė Pietvakarių apylinkių organizavimo projektas (SWOP), kuriam šiuo metu priklauso 25 parapijos, mokyklos ir institucijos.

Projektas yra įsteigęs anglų kalbos pamokas, yra pasirašęs prieš piktdarystės ir dirba su mokyklomis tuo reikalu. Taip pat, aktyviai veikia, kad sumažintų apieštų, apkalbų namų skaičių, tuo pačiu tarpininkaujant namų išgyjimą.

Šeštadienį, gegužės 6 d., vyksta Projekto suvažiavimas. Čia žada atsilankyti gubernatorius George Ryan, Atstovų rūmų pirmininkas Michael Madigan ir Čikagos policijos viršininkas Terry Hillard. Suvažiavimo metu bus kalbama apie saugumą ir nesąžiningų paskolos davėjų veiklą (dėl kurių apgavysčių atsirado daug apkalbų namų). Šie reikalai yra labai aktualūs ir prašosi mūsų dėmesio, kad išsilaikytų mūsų lietuvių parapija Marquette Parke ir tuo pačiu jos aplinka.

Visi Čikagos ir apylinkių lietuvių kviečiami dalyvauti šiame suvažiavime ir būti, sėdėti kartu su Gimimo parapija. Suvažiavimas vyksta Marija Aukštesniosios mokyklos salėje, 6727 S. California. Suvažiavimo pradžia — 10 val. ryto. MPV

DAR KARTĄ APIE „TRAVIATOS“

PREMJERA

Greitai begančios dienos mus priartina prie svarbios šių metų lietuvių kultūrinio gyvenimo datos — Čikagos Lietuvių operos ruošiamos premjeros. Jau šį sekmadienį, gegužės 7 d., Morton gimnazijoje išvysime čikagiečių operos entuziastų 44-ojo sezono darbo vaisių — G. Verdi operą „Traviatą“.

Mums, kurie jau dešimtmečiais stebime Čikagos Lietuvių operos pastatymus, kasmetinės premjeros gal jau yra tapusios kasdienybe. Bet kita-čiausiai, kurie nuolatinės operos nebeturi, šį reiškinį laiko didžiuliu dalyku.

Štai jau gerokai anksčiau vietinis lenkų dienraštis „Dziennik Chicagowski“ apie mūsų lietuvių operą rašė: „Jų (lietuvių) patriotizmas imponuojantis; sumaterialėjusioje Amerikoje lietuvių gali būti pavyzdžiu kitiems“.

Taip jau dažniausiai yra gyvenime, jog ilgesnį laiką stovint šalia brangenybių, jų pradėti visai negastebėti ir nevertinti.

Opera žavėjosi amerikietis

I šio antradienio vakaro repeticiją buvo pakviestas, ką stebėjo, o taip pat ir su kai kuriais svarbesniaisios operos kolektyvo žmonėmis kalbėjosi Čikagos vakarinius priemiesčius aptariančio „Life“ laikraščio redakcijos narys Jim Harris.

Šis amerikietis žurnalistas

iš pradžių manė, kad pamatys paprastą, mėgėjiško lygio grupę, kokios dažniausiai rodosi priemiesčių salėse. Tačiau ko ilgiau jis repeticiją stebėjo, juo labiau jis žavėjosi matomais vaidais ir atlikėjų profesionalumu. Apie tai jis žadėjo parašyti šio penktadienio Cicerio ir kitų miestelių „Life“ laikraščiuose. Jį taip pat stebino žemos šio operos kolektyvo nustatytos bilietų kainos (nuo 15 iki 35 dolerių).

Taip pat jam buvo keista, jog yra rengiamas tik vienas vienintelis spektaklis per metus, nes tokius pastatymus galėtų žiūrėti ir plačioji šio krašto visuomenė.

Žurnalistas buvo įdomu sužinoti, kad Cicerio miestelis ir kai kurie jame gyvenantys arba iš jo kilę žmonės yra glaudžiai susiję su šiuo dideliu kultūros fenomenu — Lietuvių opera, kaip pvz., meno direktorius ir dirigentas Alvydas Vasaitis, apšvietimo bei scenos vadovai Thomas Rusnak ir Laima Šulaitytė-Day, operos valdybos narė ir ilgametė choristė Jonė Bobinienė ir kt. Deja, daugelis amerikiečių apie lietuvišką operą visai nieko nežino.

A. Vasaitis — dirigentas

Turbūt nedaug kas žino, kad Lietuvių operos dirigentas Alvydas Vasaitis 1963 m. yra baigęs Morton gimnaziją. Reikia pažymėti, kad anksčiau šis orkestras buvo parengęs

„Lietuvių operos dirigentas ir meno vedėjas Alvydas Vasaitis (kairėje) ir solistas iš Vilniaus Audrius Rubežius. Nuostr. E. Šulaitis

kuris chore dainuoja nuo pat įsisteigimo dienos — taigi jau 44-ąjį sezoną.

Pakalbinius šį vienintelį per ilgus operos gyvavimo metus ištvėrusį vyrą, sužinojome, kad Petras dainavimo pagrindus gavo Rokiškio gimnazijoje. Tada dainavo Kaune, o vėliau Vokietijoje. Atvykęs į Čikagą, tuoj įstojo į čia įsisteigusį Vyrų chorą, iš kurio ir išsivystė Lietuvių opera.

Petras pareiškė, kad dabar tenorų chore nėra daug, tad jis dar stengsis kiek galima ilgiau dainuoti, nors sakoma kartais jėgų bei sveikatos pradedama pritrūkti. „Bet kol tik sveikata leis — dainuosiu“, sakė dainos entuziastas.

Daug dainininkų, panašių į Petrą dainuoja Lietuvių operoje, nors ir dainininkų eilės išjungė ir vėliau. Tačiau jų meilė dainai, muzikai, lietuviškai kultūrai vis stumia juos į priekį, teikia jėgų visur dalyvauti.

Šiuos dainos ir muzikos entuziastus pamatysime dainuojant šį sekmadienį, gegužės 7 d., Morton gimnazijos auditorijos scenoje. Jie dirbo, stengėsi, prakaitavo, aukojo savo laisvalaikį. O dabar jau mūsų eilė — pažiūrėti ir pasigėrėti to darbo vaisiais. Tegul šį sekmadienį Morton gimnazijos salėje nelieka nei vienos laisvos kėdės!

E. Šulaitis

Apie P. Čelkį ir kitus veteranus

Kaip ir visi kolektyvai, taip ir Lietuvių opera negalėtų gyvuoti be pasiūventusių, savotiškų užsispyrėlių, kurie sudaro šio sambūrio nugarkaulį. Sunku būtų visus išvardinti. Čia reikia atkreipti dėmesį į vieną iš jų — tai Petrą Čelkį,

Vilnietis solistas Arvydas Markauskas (kairėje) su čikagiečių Vytautu Šimkumi. Nuostr. E. Šulaitis

MAŽOJI DAINŲ ŠVENTĖ „SEKLYČIOJE“

Balandžio 23 d., trečiadienio vyresniųjų lietuvių popietė „Seklyčioje“ praėjo labai šauniai, nes, kaip renginių vadovė E. Sirutienė savo kalboje pastebėjo, visi popietės dalyviai atvyko gerai, šventiškai nusiteikę — dar vis nepradėję šv. Velykų džiaugsmo. Renginių vadovė irgi džiaugėsi, kad pavasariui nušvitęs, mūsų mielas maestro F. Stroliai ne-reikės per šaltius ir pūsnis į popietės „Seklyčioje“ važiuoti. Baigdama padėkdamas: „Nėra dainos skambesnės už lopšinę, kurią dainavo supdama mama. Nėra šalies garsesnės už tėvynę, kurios per amžius vardas Lietuva“.

Na, tai ir dainavome. Buvo tikrai mažoji dainų šventė, tai joje atsidaivė, galėsime drąsiai važiuoti į didžiąją dainų šventę, kuri įvyks vasarą Kanadoje, nes, nors joje ir nedaug nuosimė, bet galėsime būti gerai klausytojais ir kritikai...

Išdainavome (o kaip smagu dainuoti, kai F. Strolia apie kiekvieną dainą paaiškina) apie 20 dainų. Pradėjome ilgą pilną:

„Norėčiau aš keliauti ten toli toli, už jūrių, marių, už upių vandenėlių, kur šlama ošia girios ir gieda vėversiai“.

Ir taip mities sparnais nu-plasnojome —

„Ten kur žaidžia Nemunelis, kur Šešupė mūs miela, Ten laukia mūs tėviškės, ten tėviškės,“

nematyta šalis vardas jos Lietuva Skamba man kaip daina. Toli, toli mūsų žemė brangi, Tylus vakars, „Sedži už staliu“, „Saulutė tekejo“. Patu sirdy ją regį.

Dainavome ir partizanų dainų: žinomą „Pragydo pirmos melsvos žibuoklės“, „Tu buvai toks didis“ ir pagal Žitkevičiaus žodžius ir F. Strolis muziką parašyta:

„Broliai žemę išpurenę apraudojo arimus. Mielas broli partizane, ar sugrįši į namus“.

Dainavome K. V. Banaicio „Veliavos iškeltos plakas“ ir „Supinsiu dainuot“, kurią parašė Rokas Prakeiktasis (ir niekas nežino, kas už to slapyvardžio slepiasi), Maironio „Ramios, malonios vasaros

naktys“ ir keletą liaudies dainų, kurios visiems yra didelė paguoda. Tai nuosirdžiai visi traukė „Ko liudi, berželi?“, „Tylus vakars“, „Sedži už staliu“, „Saulutė tekejo“. Patu sirdy ją regį.

Po to pietavome, o po pietų toks didis „įstraukt laime“ iš šulinio. Loteriją labai įdomiai vedė skautininkas A. Pauzulis, nepailstantis gerų darbų ir darbelių atliekėjas. Jam šmaikščiai talkininkavo Valentina Gudienė. Visi patenkinti skirstėms namo laukti kito trečiadienio „Seklyčioje“.

Emilija J. Valantinienė

Skelbimai

• Amerikos Lietuvių radijas, vad. Anatolijus Šlutas — kiekvieną sekmadienį 7 v.r. per WCEV 14.50 AM. Tel. 773-847-4903, adresas: 4459 S. Francisco, Chicago, IL 60632.

• Akcijų, bonų bei kitų vertybių pirkime ir pardavime jums nuosirdžiai patarnaus, duodami komiso nuolaidą, Albinas Kurkulis, tel. 312-879-7750 arba jo sūnus Andrius Kurkulis, tel. 312-879-7751, dirbą su First Albany Corp. Čikagoje. Iš JAV ir Kanados skambinkite veltui: tel. 1-888-879-7730. (sk.)

TRANSPAK Padedam praskaičiuoti Lietuva Tel. 1 773 838 1050

Ankstesnės talentų popietės, vykusios „Seklyčioje“, dalyvės. Iš kairės: Aldona Vaitienė (kairėje) ir Virginija Melone.